

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO

ÜLDAJALOO KATEEDER

P. GRASS

ROOTSI VÄLISPOLIITIKA PÄRAST TEIST
MAAILMASÕDA
(KUNI KUV EKÜMNENDATE AASTATE ALGUSENI)

DIPLOMATÖÖ

JUHENDAJA :

VANEMÕPETAJA K. JÄRANSON

TARTU 1973

Sissejuhatus

Täise maailmasõja lõppemis järelis maailm oma arengus uude ajajärku ühelt poolt oli see kapitalismi, jänd-
mine oma üldriisi tui etappi ja teiselt poolt oli see totalismi väl-
jumine ühe maad raamist.

Kapitalistliku maade omavahelises su-
hetes ilmuvad peale Teist maailmasõda
kaks tendentsi: esiteks, kõigi totalismi-
vastaste jõudude ühendamine püüel ja tei-
siks, imperialistliku suurriikide vahelise
ja nende kapitalistliku maade vahelise
vastuolude kasv.

Politiikalis ehk tähendus see "külm
sõja" vahetästmist, millega kaasneb
"kommunistiõhu" prühkoss oli viiti
tugev otsust sõjale järgumisel ja mil-
limumudatitel aastatel.

1949. a. loodi selle õhkkonnas USA
ja Kääri - Euroopa riikide poolt agus-
süühe sõjaline blokk NATO.

Kääri - Euroopa kapitalistliku riikide

---

¹ XXII съезд коммунистической партии Советского
Союза. Энциклопедический словарь. том I, с. 1962.
стр. 168.

kommuunistivastane ühiskond" ei oleud
siiski ühtlasi. Mitmed riigid, nagu
Rootsi, Austria, Šveits jt. ulistaid jääda
väljastatud vabakaubandusest kõrvale.

Tänu mitmete Euroopa riikide asumi-
suga sotsialismitulek olid Kääri-Euroo-
pa toimunud suured muutused ka
majanduses. Viimimundatel aastatel
tõusis ja arenes Euroopa kapitalistliku
riikide vahel uus pätkusena majandus-
lik integratsioon. V. I. Lenin peeti näida-
tud imperialismi neljas põhivorm, mille
järgi "..." kujunenud kapitalistide rahvus-
vahelised monopolid, mis jagavad
maailma omavahel...² jõuab uuel aasta-
tel oma arengus veelgi kõrgemale
tasemele, kus monopolistlike liitude sõl-
minni toimub juba kapitalistliku riikide
vahelise tasemele.

Ka Kääri-Euroopa majanduslikus elus
ei valitunud üheselt. Seda taime raku-
ti ühise riikide huvide kokkuvõrka-
misi tihti omadega. Olenud muutus
üha suuremaks ka see, et pea alati
olid riikide poliitilised ja majandusli-
kud huvid omavahel seotud, kuid mitte

² V. I. Lenin. Imperialism kui kapitalismi kõrgim
astadium. Kogitud teosed, 22 k. Tallinn, 1953, lk. 247.

alati siin laugunud mud nokku.

Briti rahvus riigis eluvede su-
tõttu. Lään-Euroopa näinematel
müüdid, sest need riigid prakti-
kalt niin majandusliku kui ka
poliitilise sõttumatus kaotamisega.

Briti huvitar on on järgida Lään-
ne-Euroopa neutraalsite müüdi tegi-
vust.

Kärselmas töös püüdnud anda
tõlvareht Rootsi kui traditsiooni-
selt neutraalsu müügi tegemist, kül-
ma sõja perioodil.

Selle tööga näidatakse müüdnud
rahu eli neutraalsel müügil, arvuta-
dis tuma majanduse viirata, rai-
litada oma välispoliitilist kuru.

Antud müümus on miti neutraal-
ne eriti silepärast, et 1942. a.
novembri algasid Helsingis uuskul-
tataisoonid Euroopa julgeoleku ja
nevatöö nõupidamise nõukokkita-
mises näinud aasta jooksul.

Selle nõupidamise ümbrused lah-
genud nõuku undega, mille ust
võitlus Rootsi sõjajärgsed ja viie-
kümmendail aastail ning võitlus praegu-
gi.

Nii nagu Rootsi jaoks viiekümmen-
dail ja viiekümmendat aastati alguses,

tuleb sellil nõupidamisel rohkem juttu-
 tuela väga erinevate poliitiliste
 huvide ja majandusliku orientatsio-
 onidega.

Tee võitleb Rootsi välispoliitikat
 muu muukümneid aastate algusest
 ast siis, et paanuga asetaresda ühis-
 tusega, jõuab Rootsi välispoliitiliste
 põhimõtete ja majandusliku huvide ema-
 vahelise vastolu kulminatsioonini ja
 võimaliku lahendusei.

Käesoleva diplomiteo ühes samak-
 gias on näidata Rootsi võite roval
 erinevate poliitiliste põhimõtete ja riikide
 vahelise koostöösiinimisvõimalust ja
 kõige suuremõõte lahendades.

Käsitledes Rootsi välispoliitikat astud
 paioodil me püüam näidata, et Rootsi
 ühiskonnatizlasti poolt esitatud väi-
 kuvõide ulinat üm tãhtsamoid:

„Nõuemat riigil on rosvõi võige tma-
 samati oluovladega kõige roshanda.“
 ei pa Rootsi jaoks täielikult paipa.³

Vaades Rootsi geograafilist asendit
 ja majandusliku potentsiaali ning poli-
 tilisi põhimõtteid, me näeme, et tma
 väime suurus ja talu pigem mõdukus

³ F. Mörögall, P. Holbsson, T. Hennipall. Uueyuo u
 Sõnagruuõ Eõpõõõ. M., 1964, õõp. 55.

sest need on ta sattunud suuremide
 hupi ja mõistamise objektiks. Niivõrd
 autorid nõuavad maailmaprobleemide lahenda-
 misel väiksematele riikidele tugev mõistuse
 võime suuremaid riike suuremide naabu-
 us. Kuidas see võib aga tegelikult näha
 näha ja kas see suuremide nõuadustele
 pole tegelikult vaid lõpuks loomuliku
 suuremide vahel, et võimalikult säilita-
 da oma poliitiline ja majandus-
 lise iseseisvus ja vabamõistamine
 käesoleva töö on jaotatud nel-
 jaks peatükiks. Esimeses käsitle-
 takse Rootsi antud ajajärgul vahit-
 semed välispoliitilise riigi välise-
 kujunemist. Järelpeetatakse majan-
 duspoliitikat ja selle seost rahu-
 poliitikaga. Näidatakse, et Rootsi välis-
 poliitika oli antiikne ja saavuti seda
 kuidas see avaldub.

Teine peatükk on pühendatud
 Rootsi suhtumisele Euroopa riiki-
 mud riikidevahelisele organisatsioon-
 iclesse ja sellele kuidas see skan-
 diinaaia riik arendas oma suhteid
 Põhjamaadega päritavaid protsedureid.

Tähtsaimas probleemiks kaan-Eu-
 roopa pärast Teist maailmasõda
 oli majanduslik integratsioon. Millis-
 tiki kujunuseid Rootsi suhteid kahe

trünnitud majandusmühturusega, seda näitab kolmas pilt.

Ühuse hunitamaks teiguseks Rootsi välispoliitikas pämast Tüist maailma sõda olid suhted NSV Liiduga. Seda annasid tähtsat kohta Rootsi rahupoliitika realiseerimisel, mis võrd oli käimas „külm sõda“ kuudas need suhted arusaadav tugeleenus, seda näeme seljandus piltides.

Töö kirjutanimeks on kasutatud küllaltki hulgaliselt materjali.

Tähtsa kohta mõtavad endale alla allindokumendid ja statistiline kogumitus. Kasutatud on Rootsi kuningliku välisministriumii poolt väljaantava „Documenta en Svensk Foreign Policy“ kogumituumiku numbreid aastast 1950. - 1960. Seal leidu mitu maal sisaldab käsitatava ajajärgu Rootsi välispoliitika kõige iseloomulikumaid andmeid.

Rootsi väliskaubanduse iseloomustavad andmed on põhiliselt Rootsi statistiline keskbüroo poolt väljaantavast statistilise kogumituumist „Statistisk Årsbok för Sverige“, mis sisaldavad andmeid aastast 1952. - 1962.

Töö on kasutatud üldnäritlute

autori poolt kirjutatud „Põhja-Euroopa
naised üigid“ („Малые страны
европейской Европы“).⁷

Rootsi sõjaliste blokkidega miti-
võimuse- ja neutraalsuspoliitika
ujumist ja eluust sisaldab
põhja materiaali B. V. Yagjušini seli-
sõnaku teos.⁸

Käesolevas teos on kasutatud
peale nimetatud materialide veel
põhise autori ümsuud artiklid.

Teos muutab üldiselt tolle aja jär-
gu Rootsi välispoliitika kohta
Nõunogu Liidu ilmsuud materialid.
võib öelda, et kõige vähem on
põõmatud tähelepanu Rootsi suhteli
suandinaava maadega ja Nõunogu-
di Liiduga.

Antud teos nõõnariid sidu
suud maaval Rootsi kuningliku
Välisministriumil poolt avaldatud
materialid, kuid tänu tänu val
simeval Rootsimuudli suvitlu-
sli võisid nii mõõdli elusid
võisimeud nõõnariid jäteli.

⁷ Малые страны европейской Европы. Омб. риз
10. и. 10 гавоб. М., 1972.

⁸ Б. В. Ягужинский. Мировые и европейские
мил. М., 1965.

I peatükk

Rootsi välispoliitika ja majandus-
poliitika üldisloomustus pärast
Teist maailmasõda kuni küm-
nendate aastate alguseni

Käesoleval aastal Rootsis viidil-
dud uuritus NSV Liidu Ministrite Nõu-
koogu esimees A. N. Kossõgin Rootsi välis-
poliitikat "traditsiooniliselt neutraalsus"¹
vaadeldes Rootsi neutralitati su nägu,
et see on kumuliline ja vattuduline ning
ei mahu ühanguite hinnanguite ja kriit-
ikumide alla. Rootsi välispoliitiline
kõrgus tunnis ja tugevus niigi geograafi-
line ja majandusliku seisana mõjul.
Omaasus tähtsat võtmesõnana Põhja-
Euroopas on Rootsit alati arvesse võetud
suurimide globaalsete strateegias.
Täpselt Rootsi neutralitati algust on
arvesse niigi arvestada alates
1814. a. pole see üks osa võtnud ühest-
ki sõjast, niigi nii mõnigi sõda on ta
oma poliitilist orientatsiooni nähtud.²

---

¹ A. M. Kossõgin. Роль А. М. Коссекина. "Траекта"
4. IV 1943.

² Ю. А. Селеров. Мировые войны и международные отношения. "Самодиагностический сборник". Ташкент, 1959, № 4. стр. 145.

Amthlignit finnuniti neutralitit erma-
wordnilt 1912. a. Guardiania maadi
ühias neutraalsiaals lpingen³

Taolin poliitiline nures on enast ei-
gutanud mõlemist maailmasõjast nõr-
valjäämiaa positivistis külgedega, mati-
riidoliti ja inimusemuseid säilitamisaega.

Peale Teist maailmasõda dularuvis
koostri valitrus oma etnust mitte
ühinda sõjalisti liitulega naku ajal
ja jääda neutraalsus sõja noreal.⁴

Neutraalitudi ja liitulega mittühinamist
dularuvis koostri ühpoolset - su annab
talle õiguse seda da rinduda.⁵

Kas seda tainus antuel ajajärzul,
nõuue edaspidi.

9. novembril 1961. a. tratas koostri
pääminister T. Erlandur, et espool nim-
tatuel põhinõuetel on koostri välisrubi-
ti alures ja, et seda pooldab
mogu selle riigi rahvas tervikuna.⁶

Ajal, mil enamus napitalistlikust
riisidust tegus võidurubantu niraiga „nõlma

³ a. c. Kave. väämpaunemumenu upagunuu 60 krummüü
no mummüü enabgumabekure cupam ... cup. 45.

⁴ Extract from the declaration on "Government; 13th
october. "Documents on Swedish Foreign Policy, 1956."
Stockholm, 1959, p. 33

⁵ Tähtnalt nt. To. B. Tammoukum. väämpaunemum ... cup.
149-162.

⁶ S. M. Koma pob. ühikun. "Tõlimuma u nomaumma." M.,
1962, cup. 306.

rõja" õhmoorus, eli järgu koostis vä-
 linnaministri O. Uudui avaldus oma niigi
 välispoliitina kohta nullaltui suurus,
 mis mitte järgumist väärinaks usu-
 juus, siis nähtavalt ebaõnnelikuks näi-
 tem, "raha maailma" niivõrd "ühtes
 peus".

"Ei ole kohatu naljuvus tultada
 rahvale mulde, et vaidlused välis-
 suhtes ei nõua alati tulvasu rõja
 ümber uurlemist... Mina omalt poolt ar-
 van, et me ei peaks neostruumina
 oma huvide välissuhtes kolmandale maa-
 ilma rõja spekulatsioonidele. Koostis vä-
 lispoliitina ei hakuks tänapäevaks,
 et sõda on lähedal ja mõeldapää-
 matu. Me ei usu, et mõni rahvas
 tahaks või osaks valdusvõit rõjale.

Vahel juhtub, et pärast tühikust
 viisiti rüüa, teatab nähtama aja-
 lke korrespondent oma suujatule, et
 koostised elavad pidemas rõjahinamus.

Mis, mis me elame sellil meel, tra-
 me, et me pole õige. Me oleme mi-
 chugi nagu tuled rahvus, raku-
 tud antagonismi ja pinnum pärast
 maailmas... Mis poliitika, mille
 neutraalsus rõja korral on tema so-
 märgis, pole paanika poolt distu-ri-

tud, vaid maini mõistat, kuna huvide
 matrisnaalam hinnang... Mill on nullatt
 tahit tulevikus suurema antiimne ja
 etrustavusega ora võtta jäupingutustalt
 ohutuma ja rahumullama maailma vaja-
 misel.⁷

Nud Rootsi välisministri sõnad
 ü jäävad viivitamatult ka tegevdusa.
 kõneldes selle viigi rahupoliitikat,
 mu näeme, et samas omab Rootsi
 nullaltki tugevaid võlvatunde jõule.
 Rootsi välisminister Ö. Lundh rääkis u-
 da nii: " ... mu annan inisele sel-
 gett mu sõja võimalikkusant, nähes
 kultuuri muutuse peale iniseitai hu-
 midis ligi 1000 miljoni krooni ulatu-
 an aartas". See oli 1950.a.⁸

aartant aartase võitavid need vuku-
 tused üha suurenevint.

1953. - 1954. a. oli igal aastal sõjaline
 ulanne umbes 2000 miljoniit Rootsi krooni,
 mis oli umbes 5% aartase rahvus-
 lise tooteprodukti väärtusant.⁹

Võrdlusel näids tunde NATO liipute

⁷ Introductory speech by the Minister of Foreign
 Affairs, to a series of addresses entitled "A Guide
 to U.S. Problems; 15th February." Documents on Swed-
 ish Foreign Affairs, 1950-51." Stockholm, 1954, p. 10-11.

⁸ Samas, lk. 11.

⁹ Speech by the Minister of Defense to the Gotheburg
 Local Branch of the Social Democratic Party; 25th
 October. "Documents on Swedish Foreign Policy, 1955".
 Stockholm, 1957, p. 51.

Novra ja Taani sõjalise ulatuse suhtes nende prognoosidega. Kuni kümme-kuudatelt aastatelt olid Rootsil see andiselt 3,9%, Novral viidi üli 4% ja Taanil 3,5%.¹⁰

Kuukümnekuudatelt aastatelt Rootsi 5% taga tuleb näha ligi viit ja poolt miljardit krooni. Samal ajal oli see garantitud maa võimelise näha panema 600 tuhandelise armu, naatamata selle et Rootsi elanikkond oli umbes 8. miljardit inimest.

Ajalugu on õpetanud rootslasi hindama tugevat armu, mis on nende arvates väike parem garantiid viigi inimesele.¹¹

Kaitseprobleem oli aktuaalne ka Teise maailmasõja järel. Seda näitab Gansa FV ajakirjas "Der Stern" 1969. a. numbris 35 ja 34 ilmunud trükitud USA sõjalaan plaani "10-1" kohta, mis oli ette nähtud aatom, nukleaar ja bakterioloogiline sõja pidamiseks Euroopas. Sõjaseisundis pidid loodelama "operatiivvajadused" ka Rootsi pinnal.¹²

¹⁰ Maailm cuparuu zandagruu Gekpov... cup. 176.

¹¹ Teise maailmasõja lõpupeale nähtis fantsiivne suunamaal Rootsi vallutamise plaan "Polear-uhorri", mida ei jäetud küll ellu viia.

Maailm cuparuu zandagruu Gekpov... cup. 173.

¹² D. H. Teorijadob. suuzgromabud... cup. 23.

Rootsi püüab võimalikult säilitada
 oma poliitilist iseseisvust. Sellest ka-
 tuna teinud ka tema rahupo-
 liitide nägavulutamise ühepoolset,
 mis nõrgu juha üldel annab talu
 võimaluse näkestada seda.

Kui Rootsi Kommunistliku Partei
 kindlalt liinud teie ettepanemust nut-
 talitueli garantumise suvereenidevaki-
 tise lpinguga, siis ei liidnud su tal-
 tust rahitruuter ringuõneldades. Su elus
 nende arvates tähendavad riigi iseseisvuse
 piiramist.¹³

Sama alahindamatult suhtuti Kommu-
 nistliku Partei esindajate ^{ettepanekust} arvude piirata-
 mine kohta 1952. a. Selle järgi pidid
 USA, NSV Liidu ja Hiina RV armud
 koos võtta 1-1,5 miljardist sõdurist ja Inglis-
 maa ja Prantsusmaa armud 400-800
 tuhandat sõdurist. Samuti pidi sõlmita-
 ma mittevallatungi partiid. Tavalise hin-
 na nõu põhjenduseks toodi mittevallati-
 tungi partide sõlmimine Türi maail-
 ma sõja ul ja nende silisim mure-
 mine.¹⁴

¹³ d. c. Ham. Mohuimaa... mp. 267

¹⁴ "Our Foreign Policy", a pamphlet by the Minister for
 Foreign Affairs. Documents on Swedish Foreign Poli-
 cy. 1952 Stockholm, 1954, p. 26.

valade "tööliste heaolu kohta,"
 vastas Rootsi valitsus ühtsimele
 meelele. Nool elid:

1. Vajadus säilitada "Töö" ja "Ida"
 sõjaliste ühikutate tasand.
2. Suurimide autonoomsuse
 loomine¹⁷

Käsitlus Rootsi suhtumist mees-
 tude küsimusse, mis näeme selle kate-
 suurt imeloomu. Ühelt poolt oma tuge-
 va armu loomine ja teiselt poolt
 sõjaliste lütludega mittühinuisel po-
 litika. Esimesel puhul oli tagajärjeks
 põhiliselt suurte summade ajatu mahu-
 tamine, mis lasus rahva elatustase-
 le raske koormand. Teine kohta ütli-
 sid rootslased ise nii: "Kui Rootsi
 astus sõjalise suurimide plonni, siis
 see ei mõjutanud märgatavalt juhtivate
 ühikute plaanist poliitikat või nende
 ühikute vahelist tasandit. Samuti
 ei arva me, et mil üks võima-
 tik märgide mõningast osa suur-
 imide gruppide vaheliste vastuolude
 lihvitudumisel."¹⁸

¹⁷ d. c. Nam. Mõju... amp. 285.

¹⁸ Statement to the Riksdag on Foreign Policy; 22nd
 March. "Documents on Swedish Foreign Policy. 1950-51."
 Stockholm, 1954, p. 14.

Nõib pãrnis siinul olla, et Rootsi poolt valitud välispoliitiline suus annab ti-
ma välisauhtele nõige suumune inuus-
vuse, misel paraku siinul su maail-
ma probleemide osas põhiliselt ettepan-
kute tegemisel, arvamusel avaldamisel
ja oma maale nõimaluste piires majaj-
dusliku ning poliitilise abi osutamisel.

Nõjanda nõimalusena tuleb ära mär-
kida rootslaste tegevust vahendaja-
tuna mitmesuguste konfliktide lahenda-
misel või äraheidmisel.

Kõsitlataisel aastatel nõttis Rootsi osel
paljude rahvusvaheliste organisatsioonide
toet. Briti aktsioon oli su tegevus
NRO liiduna, mille ta astus 1946.a.¹⁹

Alljärgnevalt naatusemi Rootsi
tegevust viimimundatel aastatel
tuna nõimaluste piires.

Alates 1950. aastast kui ÜRO-s
uurhis üls küsimus Hiina RO partei-
võtmisest selle rahvusvahelise organi-
satsiooni täieõiguslikuks liikmeks, eli
Rootsi selle poolt, et Hiinat eiandus
rahvusvahelises, mitte aga Jiang Jieshi

¹⁹ Hanson erpamul vanagmoü Gõpõnne. sup. 174.

marionettin valitus, mis oli oma näit-
te haaranud Teinani²⁰

1952. a. duhdus Rootsi ÜROs hääli-
tamast mille peolt, et kuulutada Hi-
na RV agressiooni Korea sõjas²¹

1953. a. valdus Rootsi valitus
ÜRO Emigrantide Nõuanna Komisjoni pal-
mel viigina 1,1 miljonit ruusu Idas-
Saksamaalt Lään - Saksamaale ümber-
asumise abistamiseks. Sellest summost
läks 100 tuhat asotsiatsioonile "Save
the Children"²²

1954. a. viinis Rootsi Puhaste riis-
tile ja asotsiatsioonile "Save the Child-
ren" 350 tuhat ruusu Austria toimu-
med ühujutuse läbi rahvataruste abis-
tamiseks.^{22a}

Eniti palju on Rootsil tulnud ti-
gutada konfliktide muguluvimise vahen-
dejana.

1953. a. moodutati vastavalt ÜRO Paa-

²⁰Statement to the Riksdag on the international situa-
tion presented in the First Chamber by the Prime Mi-
nister, in the Second Chamber by the Minister of
Foreign Affairs; 27th February. "Documents on Swedish
Foreign Policy, 1952." Stockholm, 1954, p. 14.

²¹Gamra, lk. 15.

²²Statement by the Minister for Foreign Affairs in reply
to an interpellation in the Second Chamber of the Riksdag;
11th March. "Documents on Swedish Foreign Policy, 1953."
Stockholm, 1954, p. 73.

^{22a}Press release; 10th September. "Documents on Swedish
Foreign Policy, 1954." Stockholm, 1954, p. 102.

assambli otsusele Nõukogu liidri
Reparatsioonikomisjon, kuhu kuulusid peale
Rootsi veel Šveits, Poola, Tšehhoslovakkia
ja India ning mis pidi rahumul-
selt lahendama Korea küsimusi.²³

Rootsi võttis aktiivset osa ka ÜRO
ulvantsatset jõudude tugevust, kuhu ta
saatis oma armee ühuse.²⁴

10. juunil 1958. a. võttis ÜRO juhtkonna
Nõukogu vastu Rootsi ettepaneku saata
Liibanoni ja Araabia ühinnand Sabaariigi
(Egiptus) piiride vaatljaid, kontrollima
Liibanoni naabust Araabia ü. V sõnustas-
tegevuse kohta. Grupp koosnes põhiliselt
Rootsi sõjaväest. Juulis 1958. a. algas
USA ja Inglismaa interventsioon Liiba-
noni ja Jordaania vastu. Intervendid
püüdsid luua koostööd ÜRO vaatlja-
tega. Selle õnnestumise korral olus muu-
tunud ka interventsiooni ilu. 18. juu-
lil s. a. esitas Rootsi ÜRO juhtkonn-
ale Nõukogu resolutsiooni, mis nõustas-
nuks ÜRO praesentari ÜRO vaatl-
jaid koos muutunud olukorraga,

²³ Rahumult maata argument on War Piracy; 8th June
(contact). "Documents on Swedish Foreign Policy. 1953".
Stockholm, 1954, p. 51-54.

²⁴ The United Nations Force in Congo on Related Matters.
"Documents on Swedish Foreign Policy. 1960". Stockholm,
1962, p. 49.

ära kutsuma. Julgusliku Nõunogu
 ei võtnud seda resolutsiooni vastu.
 Muinõud Rootrit teatas ka Nõuno-
 gule üit, siis kutus su ühise
 avaldus eile välis- ja siseminis-
 trantsiooni valitsustele, ette valitsus-
 tistide õ. Uudise suhtes.²⁵

1958. a. saadeti Rootri armu üm-
 nel ÜRO vägele koosmises kongressi,
 kus need võtsid osa ka lahingutige-
 rusest.²⁶

Rootri kodanikud on ÜRO viida-
 jatuna mil praegugi tigevad Suisi
 vahali probleemidega. Kui Egiptuse
 valitsus 26. juulil 1956. a. natsionaliseeris
 Suisi vahali, siis polnud sellega nõus
 tema endised vanaikud. Kõrimsuse
 lahendamiseks moodustati spetsiaalne ÜRO
 komitee, kus osales ka Rootri.²⁷

Nagu me nende mõningate väidete
 põhjal, oli Rootri tigevus mil aastatel
 pühaltu antiivne.

Selle tigevuse tuupustusus võib öelda,
 et 1957. - 1958. a. oli Rootri ÜRO Julg-
 olu Nõunogu mittalaline liige.²⁸

1953. - 1961. a. oli ÜRO parameetä-

²⁵ a. c. van. Mõhümär ... , emp. 265.

²⁶ Samas, lk. 266.

²⁷ The Suez Issue. "Documents on Swedish Foreign Policy. 1956." Stockholm, 1959, p. 83-84.

²⁸ a. c. van. Mõhümär ... , emp. 265.

mis Rootsi poliitiku D. Hammarströ-
jöld, kuid tema tegevus oli suuresti
mõjutatud USA-st.²⁹

Ollis aktiivne rahvusvahelises elus
ja samas püüdis säilitada oma
poliitilisi tähepsidamisi, juhtub vahel,
et rahvusvahelised sündmused väi-
vad nia Rootsi siseprobleemide
tähtsuseks.

Peale sõda ja viiti viiekümneada-
tel aastatel oli valitaval suurus
probleemiks emigrandiel sotsialismisüs-
temi niivõrd. Need püüdsid ka
paguluses olla arundada poliitilist
tegevust, mis alati ei langenud kummu-
nal valitava jaosuga.

31. Jaanuari 1953. a. valitsuse avaldu-
suga kuulutati ära Eesti Emigratsioo-
nivalitsuse poliitiline tegevus. Valitsuse
juhile August Reile tritati, et selline
tegevus on Rootsi põhinaduse vastane.³⁰

Vaadeldes Rootsi välispoliitikat,
ei tohi me unustada, et mil on
tegevust kõrgtasemel majandusga
kapitalistliku maaga, kes kaitses
ühneigi oma maa ja samuti põhi-

²⁹ a. e. Ham. Hokenmaa... sup. 264.

³⁰ P. H. M. M. M.; 31st January. "Documents on Swedish
Foreign Policy. 1953." Stockholm, 1954, p. 88.

mõtteliselt rogu kapitalistliku maailma hirm. Nii mõistavad seda ka täänviigid.

Helsingis esineb, tiatas USA sõjatorutis Herman Kaha, et nende riikide hulgas, kus vajaduse korral võivad elati täänviikidelt abi paluda, on ka Rootsi. Seda muudugi sõjatise abina.³¹

Yängvalt vaatlesime Rootsi majanduspoliitikat. See on suuresti sotsialistliku välispoliitika. Rootsi majanduse viipämas on see, et ta ei oma endas nütuseksusse. 95% viivast ja rogu nafta tuleb tal siia vedada välismaidest.³²

Sama oluord valitub paguoli tootajate osas. Mitmeid teidunaid, seõtsaid, mõningaid masinaid ja rismadmeid pole Rootsil võimalik tuosta võtanas roguas. Riida tööturija põllumajandussaadusega tooditakse sellisel hulgal, et nad ühtavad niigi endas vajadusi.³³

Rootslased ise arvavad, et Rootsi majanduse olukki presentivikam

³¹ Ю. и. Толочков. Становление..., стр. 22.

³² Мелли управител Банковей Европы. стр. 178.

³³ Самос, стр. 183-184.

üle minna spetsialiseeritud eksport-
kaupade tootmisel.³⁴

sellist na rida välispoliitika.
Tänu neutralitadile ja küllaltki
püsivale majanduskasvule arvele on
Rootsi monopolid tugevasti nõrke-
dunud ja muutud konkurentsida-
mitte ainult sise-, vaid ka välis-
turul. Yärgne tabel näitab Rootsi
välisvõudanduse arveid miikümnea-
daste aastate algusest muukümnea-
ste aastate algusest, mil see oli
mitte suur. Arvud on toodud Rootsi
veerikute ja miljonites.³⁵

Aasta	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Rootsi sise- vedu	8161	9192	10337	11434	12567	12249	12488	15006	15151	16573
Rootsi välja- vedu	7657	8196	8192	10067	11062	10799	11424	13293	14198	16154

³⁴ T. Mroczka, P. Tordsson, T. Slemplu - smp. 121.

³⁵ Andmed tabeli koostamiseks võetud statistilise
kogumiku kohta vastavalt aastatele.

statistisk årsbok för Sverige. 1953." s. 141.

statistisk årsbok för Sverige. 1954." s. 140.

statistisk årsbok för Sverige. 1955." s. 139.

statistisk årsbok för Sverige. 1956." s. 149.

statistisk årsbok för Sverige. 1957." s. 114.

statistisk årsbok för Sverige. 1958." s. 110.

statistisk årsbok för Sverige. 1959." s. 110.

statistisk årsbok för Sverige. 1960." s. 118.

statistisk årsbok för Sverige. 1961." s. 134.

statistisk årsbok för Sverige. 1962." s. 132.

arvudest nähtub, et kümme aastat (1953-1962) jooksul on Rootsi väljavõtu 111% ja sissevõtu 103,1% võrra kasvanud. Kaupade sisse- ja väljavõtu vahel nähtav selge ajajooksul 16,9% võrra.

Kõos väliskaubanduse suurenemine ja muu muude põhjuste põhjuste tõttu millest on juttu edaspidi, tekkinud vajadus mitte tugevdatud jätku. Rootsi jaotus olid need Aasia ja Aafrika ning Lääne- ja Ameerika maad.

1945. - 1961. a. summas kindel maade osa Rootsi ekspordis 8% - 15% - ni.³⁶

Selles, et tagada oma kaubanduspoliitiline positiivne tulemus üsapiirkondades, alustas, Rootsi rahitsemis, poliitiliselt nulli R O vahetu, muundumise date aastate alguses nõrgalt arenevad maade alustamist.

Tänuks Rootsi majanduse iseloomulikkus on kapitali väljavõtu, millele oli saanud üldaltki suure tähtsuse poliitiliselt teostada võime väljavõtu-ruumid. Rootsi asutas väliskaubandusega seotud kontorid, vaid ka

³⁶ E. M. Kõrge... l. 308.

tootmisfirmade filiaalid ja moodus-
tas tütarettevõtteid.

Tänu maailmasõja ul oli Rootsil
välismaal kapitali 381 miljoni dol-
lari määrtuses (sellist 326 miljoniit
Euroopa). 1966. a. ulaturid kapita-
limahutusel välismaalides juba 1,9
miljardi dollari. Uusala ülikooli
andmeid oli Rootsi 256 kampa-
niil ul ajal väliskapitali 62
miljard, millest töötas ul 190
tuhande inimese.³⁷

Nii nagu väliskaubandusel tekkis
vajadus uute turude järele, nii ka
otatsioonid Rootsi monopolid võimaldusi
kapitali väija mood. ka siin liiti
lahendus nõrgaltarennud riikide pool.

Näitus riietumisele vastata kes-
sel loodi põhiliselt Rootsi ja USA
kapitalil Liberia. Liberia-Rootsi-
USA konsortium raudmaagi kaevand-
mises.³⁸

Tänu osustimise ja heale välis-
poliitika ja majanduspoliitika kombi-
natsioonile oli Rootsi majandus

³⁷ И. Козаров. Аммибузация ивзекной промш. и дуро-
вадн эконотика и дустегунарогмне шимоллеллн
1968, № 2. стр. 105.

³⁸ Е. М. Козаров. стр. 308.

inimene saajale viimaseks
 antati veel jätkand tammui, et oli
 Euroopas inimesel tööstustoodangu
 mahu, minimaalpalga ja jäi teinle no-
 hale kapitalismahutuste osas ühe inime-
 u kohta.³⁹

Pärast Teiat maailmasõda alanud
 majanduslik integratsioon Lääne-Euroo-
 pas ja saanti agressivesti sõjalis-
 ti blokkide moodustumine kurgitard
 Keetri välispoliitika ja majanduspoli-
 tika ette see väga huvitav küsi-
 musi, mis võetud Keetri jaoks
 võimaliselt optimaalne lahendus leid-
 nist. Kuidas see tänuks, nõu me järg-
 nevates matemaatilis.

---

³⁹ A. C. Kam. Kõhuma... emp. 234

II praetükk.

Koostsi suhtumise rahvusvahelistesse
organisatsioonidesse ja tema asotsiatsio-
ni skandinaviamis riikidega

Pärast Teist maailmasõda sai
sotsialismis näidatud põhjasti tõttu,
väga populaarsus Lääne-Euroopa
kapitalistlike riikide mitmekülgse
koostöö, ehk nn. Euroopa ühend-
riikide idu. Sümboolselt tegelik-
se põhjenduse leedi selle idu kasuks
mitmeid pseudo-teooriaid, selle maailma-
jao riikide, muidegi kapitalistlike, loo-
mulisest ühtsusest kultuuri ja geograa-
filise asutuse osas. Koostsi riikidealused
ühiskonnategelased näitavad, et kultuuri-
lisest ühtsusest on Lääne-Euroopas
väga vähe näha, sest riikide ma-
de vahel on olud liiga erinevad.

Samuti ei saa näha geograafilisest
lähedusest, kui ühest Euroopa ühtsuse
määravast tegurist, sest kui võtta
võtta majanduslikku aspekti, siis on

---

¹ Lähemalt vt. T. Mroczak, P. Tombeom, T. Sumpell
amp. 39-42.

tegemist rohkem transpordi arengu
võimusega.²

V. I. Lenin välendab sellist ideed
järgmiselt: „Imperialismi majandusli-
ne tingimus, st. „usundlik“ ja „tri-
vilisusitund“ koloniaalvõimide poolt ka-
pitali nälgimise ja maailma jaota-
mise seisukoht on Euroopa ühend-
riigid, mis võimatus või vastrios-
kütised“³

Su mitmekümmend aastat varum
õelduel mõte näitab, et ainuüksi
Kään - Euroopa. moid ühendamis tü-
tus võib olla Teise maailmareja-
järgselt aastail ainult vastrios-
tus.

Nii su va oli, sest need plaanid
olid oma suunistest setrialismi-
vastased.⁴

Käsolevas teos nähtaval perioodil
loodi Kään - Euroopas väga palju
mitmesugusid organisatsioone ja üh-
nitusi.

Järgmiselt määratlusliku ligikaud-
selt niid organisatsioone, et plus kor-
gem mõiste kehtis ette võetud

² Г. Морган, Р. Толбесон, Т. Шенкеру стр. 121.

³ В. И. Ленин. Европа объединение государств.
Труды 2 т. 4. Т. 1., 1953, стр. 306.

⁴ Г. М. Шенкеру. Унификация и ее роль в комму-
нистическом строительстве. «Техника и экономика», 1963, стр. 193.

arvusi ühe või tise organisatsioonide
 tööst osavõetavimaksu hindamisel,
 arvutates valjusus ka selle suu-
 dinavaid riigi välisriiki spetsiifi-
 lisi jaoi.

Oma suhtelt liinusemises parla-
 mentaarse jaotavad koostis autorid
 nõukogu peid vahti liini:

- a) riikidevahelised vastastikused nõu-
 kogu, mis sõlmitakse, arvutades üm-
 tise summanituti. Näited postilüingud.⁵
- b) parlamentaarsed võrguval arvutuste egi-
 tuga organisatsioonid ja lüingud, mille
 puhul "Euroopa" suures vahetatavuse
 reeglid, mis antud juhul, on nõu-
 tavad koostis, ilma võimaluse ar-
 vutada midagi vastastikuselisel tul,
 ilma Riikide kontrollita, lõpus
 ilma valijate nõuabuta.⁶

Sellega organisatsioonid kujunes
 Euroopa sõe ja Tõuare ühine (European
 coal and steel community).⁷
 Koostis suunitluse järgi on rahvus-
 vahelise organisatsioonide ja nõu-
 kogu jaotada võrre. Tinglikult võis
 määratleda majanduslikku, poliitilist

⁵ T. Mõrgas, P. Tolbesson, T. Suempu emp. 26.

⁶ Sama, lk. 28.

⁷ Council of Europe. Documents on Swedish
 Foreign Policy 1952. Stockholm, 1954, p. 28.

ja sõjalist usutööd, mis tavalt
on need oma vahel koostöös.

Nagu uspeel üldel, oli pärast
Teist maailmasõda Kõrg- ja Euroopa populaar-
sõjaväe Euroopa ühenduste idu.

sellis, et seda idu valitseda,
loodi mitmeid organisatsioone.

ka Rootsi võttis osa nende tööst.

30. juunil 1948. a. ratifitseeris Rootsi
Riksdag Euroopa Majandusliku Koostöö
Organisatsiooniga ühinevate lüüga⁸

ühis ulatuslikumad organisatsioonid
kujutas Euroopa Nõuogu (Council of Eu-
ropa), mille ühis asutajaliikmeks oli
ka Rootsi. 1962. a. oli seal 16

liik: Rootsi, Inglismaa, Prantsusmaa,
sama FN, Itaalia, Belgia, Holland, Luksem-
burg, Tšehhi, Norra, Saksimaa, Island, Iru-
na, Türgi, Austria ja Küpros⁹

Kahjuks vahelduvad läänriikide
vastuolud nende organisatsioonide tige-
vus võimalusi.

Esimine suurimad vastuolud ilmi-
kus oli NATO (North Atlantic Treaty
Organisation) loomis.

Lähtudes oma rahvuslast poliiti-

⁸ a. c. van. mõlemad ... , amp. 221.

⁹ T. M. Chirgob, amp. 193.

poliitilist nurinat rahvusvahelises
 suhtes, tratas Rootsi praegiselt F.
 Engelbrecht, et: " ... poli noja isegi võet-
 da Rootsi ühinemist NATO-ga"¹⁰
 saanti suhtuti 18. märtsil 1951.a.
 loelud Euroopa Ee ja Tevau ühingusse.¹¹

Rootsi ühinemistegelaste U. Myrdal, K. Pålsson ja T. Evertsoni arvates rikkus
 sellest parlamentidest kõrgemate poliitistega
 organisatsioonist oravõtt selle suundina-
 ma maa suveräänsust.¹²

Rootsi jaoks ei sobinud ma selle
 ühmitise poliitiline suundlus.¹³

Eespool nimetatud ühinemistegelaste arvates
 võiks nõutuda taoliste poliitistega orga-
 nisatsioonide loomisega ainult dera-
 minimimismis. Siis oleks Rootsi val-
 mis alluma suurt poliitistega rah-
 vusvahelise kontrollkomisjonile.¹⁴

Sõjajärgselt huvitustel vastat-
 tel kujunsid Rootsil kõige mitme-
 külgsuunalised sidemed oma naabrite-
 ga - Skandinaavia maadega: Taani,
 Norra, Islandi ja Soomuga. Sellel aitavad

¹⁰ B. M. Komarov. "Uklyuzhna u Formirovka u Snovozhukha."
 M., 1962, стр. 306.

¹¹ Council of Europe u Documents on Swedish Foreign
 Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 28.

¹² Г. Уорргаль, Р. Толбесом, Т. Фенерли... стр. 28.

¹³ "Lägenheten ut. A. Europaiskna o'bzogurovna yria u
 snaru (mian Uynama). Jernmeriauvna no nohuu-
 umi uemoru. том III, M., 1961, стр. 112.

¹⁴ Г. Уорргаль, Р. Толбесом, Т. Фенерли стр. 29.

naasa ühised jaonud ajalooliselt
 arengus ja mitmed muud põhised,
 mida me järgnevalt ka näitame.
 Kõik põlvkonnad sõja tõppu andis
 Rootsi Taasile ja Norra asi finist-
 lise okupatsiooniga tagajärjega lihvitud-
 miks.

Norva sai Rootsilt kaubandusliku
 vabanduse näol 130 tuhat tonni teidu-
 naid. Üldse sai see maa vaba kaub-
 nalt vabanduse 240 miljoni Rootsi krooni
 väärtuses ja sellega oli 160 miljoni
 tagasimaksuta.¹⁵

Poola sõda sai tuntuks ka Soome.
 1945. a. sai ta kaubandusliku vab-
 anduse 250 tuhande tonni teiduvahite
 näol. Üldse sai Soome sõjajärg-
 selt vabandust vabandust vabandust
 (vabalt tasuta) 150 miljoni krooni vää-
 rtuses.

Ollis suundinud meid kõige
 vinnam ja püüdis ära korjata
 kuni maale võini võimalusi hak-
 kas Rootsi juba 1944. aastast innus-
 tama sõjajärgse majandusliku

¹⁵ a. c. Kari. Mõnema... l. 220

organisaatiossa loomist. sellon laodi
1948. a. koostu inuitiivimil skandinav-
ia Majandusliku koostöö komitee (Scan-
dinaavian Economic Co-
operation), millesse kuulujaid peale tri-
ma sul Taani, Norra ja Island.¹⁶

Selle organisatsiooniga pealt loodi nurga
paaju koostöö projektid, mis põhiti-
selt riikide riiklikele vastastikes ja
võitlustele ühtluseks. Viimane ellu-
hoon plaan esitati 1958. a. Väike riik
oli nende projektide vastu Taani,
selle riikide etantoid ulistada 110
miljoni laanuga kaasa - Euroopa 17
miljardile skandinaviale. Koostu põhi-
tundu motiiviks oli selle piirkonna
majandustise, eelkõige ühendamine kesku-
rantsis maailmaturul.¹⁷

NATO loomist ul, 1948. a., alustas
USA suurt rämpaariat, mis oli suunatud
Nõukogu Riikide vastu. Norras ja Taanis
arvutati ul puhul hulganisti arvamised
"kommunistidest vandenõust" ja selle
pehta, et täheleval ajal pidi riikide
riikidele mallel tuuzima Nõukogu-
de Liit.¹⁸

¹⁶Scandinavian Economic Co-operation. "Document on
Swedish Foreign Policy. 1954". Stockholm, 1957, p. 93.

¹⁷Вн. Трэндрев. Упорная Европа... стр. 112.

¹⁸Samas, lk. 35.

Nuoli nõutiga püüdis USA tõmmata Põhja - Euroopa riiki tõmmata sellise tunda poolt loodavale sõjalisele blokki.

Kuigi Rootsi oli H. mürdakil 1948. a. taotanud oma mitteliikumist sõjaliste blokkidega, kuidas talle valitsus 18. märtsil 1948. a. Stockholmis nõu nõu võlmu suurlinnade riigi (Rootsi, Taani, Norra) nõupidamisel, et arutada ühiselt näite viisimisi.¹⁹

Selle nõupidamisel arutas Rootsi esindaja ja suurlinnade riikide NATO-ga ühisimisi vastu ja pani Taanil ja Norral ette luua suurlinnade kaitse ja neutraalsed Liit, alles üle võetud võimudele tulevatel majanduslikult ja sõjalistest pulutustest enamuse. See oli aluse alternatiiv NATO.¹⁸

See tingimustel pakkus Rootsi välja selle liidu mitteliikumist suurlinnade sõjaliste blokkidega ja võimalikud sidest. Seda plaani võis pidada Rootsi poolt taotatud määratud nõupeatumise tunde rahupoliitika.²⁰

¹⁹ В. И. Троцкий. Шестая война... стр. 33.

²⁰ Г. Эман. Теоретические основы теории международных отношений. «Труды Института международных исследований». 1964, № 10. стр. 33.

²¹ statement to Kingdag on Foreign Policy; 22nd March. «Documents on Swedish Foreign Policy 1950-51». Stockholm, 1954, p. 14.

Roetši taoliate plaanide vastu astus
näha Norra valitsus, kus valitsusid pro-
ammunikatsioonid muudusid. Norra teatas,
et Suurlinnasid kehtaliku loom-
u. ü. tehnik taastada suhtel tinte
sõjaliste liitluga. Su. aga täh-
das nime muutmist tina regio-
nalsus filiaalis.²²

4. aprillil 1949. a. kirjutasid Norra,
Taani ja Island alla NATO lepingule.
Taan selle muutused läbi viimised
mõttus, et Roetši valitsus teatas,
et ta ei kavatsa ühineda NA-
TO-ga ja ei soovi, et su taimeks
Suurlinnasid kehtaliku vahetu.²³

Pärast need sündmused jõi Roet-
ši ainukes sõjalist lepingutest
nõrvalt jäänud riigi Suurlin-
nas, et Soome sõlmis 6. ap-
rillil 1948. a. Nõukogu Liiduga
sõpruse, koostöö ja vastastikusel abis-
toomise lepingu.²⁴

Vaatamata mujumud oluvara-
le jätusid Suurlinnasid riikide
läbi viimised vabastamine koos-

22 a. c. van. Molekul... sup. 224

23 Вл. Троцкий. Укрепление обороны... sup. 37.

24 Lähemalt vt. Доробор о дружбе, сотрудничестве и
взаимной помощи между народами соци-
алистических Республик и Финляндской Респу-
блики. Укрепление... sup. 544-545.

töö arundamises andi niiside vahel.
 Traditsioonilistest riidest parlamenta-
 digruppide ja välisministrite kohtu-
 mised. Rootsi antiimel naeravita-
 mine toimus 15.-16. märtsini 1952.a.
 Kopenhaagenis Rootsi, Taani, Norra ja
 Islandi välisministrite kohtumise, kus
 arutati parlamentaarilise grupi poolt
 ettevalmistatud Põhja Nõukoogu
 (Nordic Council) ühingu. Selle kohtumi-
 se tulemusena loodi Põhja Nõuko-
 gu. Loodud organisatsioon põhius-
 märgis see konsultatiivseid taluvi-
 misi teigi Põhjamaid huvitavates
 küsimustes.²⁵

Nud konsultatiivseid piirid saama
 rahuldajaks kesetöö arundamisel sul-
 tanni, majanduse, ühiskondliku elu,
 informatsiooni vahitamise ja teiguse
 alal.²⁶

Põhja Nõukoogu põhivõimja II artikli
 järgi saatsid Rootsi, Taani ja Norra
 Nõukoogusse muustist ja Island
 viis esindajad.²⁷

Island saatis viis esindajat alljärgvalt,

²⁵ Press release from the meeting of the Foreign
 Ministers in Copenhagen; 16th March. "Documents
 on Swedish Foreign Policy 1952" Stockholm,
 1954, p. 34.

²⁶ The Nordic Council. "Documents on Swedish Foreign
 Policy. 1952". Stockholm, 1954, 35.

²⁷ Statutes for the Nordic Council. "Documents on Swe-
 dish Foreign Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 38.

et suomis jäädä neuvostoliiton-
muks.²⁸

kuinvoid arutelud on oma iseloomult
analüüs, siis needst võivad esea
võtta värvide liikumiseid valit-
suste liikumel. Otsustusprotsessid või-
vad esea võtta ainult värvide
vastavad esindajad. Soome puhul
oli see huvitav. Tema kohta
oli kirjjas valdi punkt, "Narta-
nalt Soome palubi, võivad Soome
riigitegelased esea võtta Põhja Nõu-
koogu arutlustest ja see otsustus-
tust."²⁹

Põhja Nõukogu võib iseloomus-
tada kui riikidevahelist organisat-
siooni, mille otsuste sõltuvust üle
või tihti riigile määrab see vas-
tava riigi parlament, st. otsused
kandvad soovituste iseloomu.

Tasakaalu Rootsi suhtumist rahvus-
vahelises organisatsioonis, me
näeme, et Põhja Nõukogu oli oma
iseloomult Rootside teie sõltuv.

Tänu oma tegevuse mitmekülg-

²⁸ Press release from the meeting of the Foreign
Ministers in Copenhagen; 16th March. "Documents
on Swedish Foreign Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 34.

²⁹ Statutes for the Nordic Council. "Documents on
Swedish Foreign Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 38.

suure ja mitme laundatud probleemi antud suure saavutuse Põhja Nõukogu oma töö teatud suunalisel mullalt ni muet idu. Sellel viitas naasa mindlasti na su, et organisatsioonid ja muudetud mingis püüetud mihantuseks regionaalsete aladeks. Yuba asutamiseks soovitud võeti vastu otsus arutada neostööd mitme organisatsioonidega, sealhulgas na Euroopa Nõukoga.³⁰

Oma etpanemise teostas Nõukogu nägja punktidega, mis parast vastuvõtmist anti arutada vastava ala ministritele.

Näitus, 24. jaan. - 3. mär. 1956. a. toimunud Põhja Nõukogu IV istungil võeti vastu otsus, kus punkt nr. 3, mille all ehitand Rostri ja mis oli etpanud ühise kultuurirahuldite fondi loomise kohta, anti arustada liikmesriikide haridusministritele, punkt nr. 5, aga, mis sisaldas minimaalvõistluste määrade ühtlustamist, muud juhtimise ministritele kompetentsi.³¹

³⁰ Press release from the meeting of the Foreign Ministers in Copenhagen. "Documents on Swedish Foreign Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 35.

³¹ The Nordic Council. "Documents on Swedish Foreign Policy 1956". Stockholm, 1959, p. 61-62.

kuu tratud alal saavutati läbirää-
 nimistel edu, mis moodustati parlamen-
 tieliseks komisjoni, mis töötas töötas
 vastavad radusulused välja, mis lõ-
 puses kinnitati iga riigi parlamendi
 poolt.

Siis riigi enam edu saavuta-
 tud alal mil arvatud oli Root-
 si poolt ülestõstatatud Põhjamaa-
 de kodanike miinimum liikumis-
 viiside vahel ja nende reititudga
 meetod tolliformaalsuste lihtsustamine.

Pärast vastavaid läbirääkimisi,
 mis algasid 1952.a. alguses Ska-
 dinaavia riikide parlamentide vaheli-
 ses komisjonis ja mis puudutasid tol-
 li ja vahetaprobleemi nende riikide
 vahel, nõttis Rootsi valitsus 1952.a.
 juulis vastu otsuse, mille järgi Root-
 si kodanikud, samuti nagu Taani,
 Norra ja Soome kodanikud vahet-
 tatusse piiriformaalsustat otsustusi-
 dele viideti miinimum.³²

Samal ajal otsused võeti vastu
 ka Taanis, Norras ja Soomes.³³

³² simplification of Frontier Formalities Travellers bet-
 ween the Scandinavian countries. "Documents on Swedish
 Foreign Policy 1952". Stockholm, 1954, p. 41.

³³ are exempt from the obligation to carry a passport.
 "Documents on Swedish Foreign Policy 1952". Stockholm,
 1954, p. 41.

3. novemberil 1955.a. ühiselt lepinguga ka Island.
 Press meeldet; 3rd November. "Documents on Swedish
 Foreign Policy 1955". Stockholm, 1957, p. 92.

Antud probleem on müllaltki raskem, sest need sellega seotud ülesanded nõuavad teatavate poliitiliste, majanduslike, õiguste jne. osas. Suurimast jätkest loetakse selle osas elanik ja jätkest vabalt pruugigi.³⁴

4. novembril 1955. a. avaldas Soome valitsus soovikavalt astuda Põhja-Nõuhoogu liikmeks.³⁵

1956. aastast võttis ta selle organisatsiooni tööst osa, juba täielikult liikmuna.³⁶

Peale Põhjamaade riikide, oli arutelu- sel ka mitmeid palju laiemal määral ümber. Nii on arutelu, näitena, arutelu ühe laenuanduse probleem, mis suure mahali kontrastiivse lõppemisega.³⁷

Üheks tähtsaks probleemiks, mis oli Põhja-Nõuhoogu pealiskäsi püüdnud, võib nimetada liikumisele rahulise majandusliku. Probleem muutus eriti teravaks viimaseid aastate lõpul, mil forummised hakkasid Euroopa majandus-

³⁴ a. e. Thom. Mobergide ... lpp. 286.

³⁵ The Nordic Council. "Documents on Swedish Foreign Policy 1955" Stockholm, 1957, p. 59.

³⁶ The Nordic Council. "Documents on Swedish Foreign Policy 1958" Stockholm, 1959, p. 61.

³⁷ Press release from the meeting of the Foreign Ministers in Copenhagen. "Documents on Swedish Foreign Policy 1952" Stockholm, 1957, p. 35.

dušihundust.

Võib öelda, et ma vahumatel aastatel olid need suhted küllaltki sümmeersed, sest üha ja jätu põrkusid kokku ühe või teise maa huvid.

Järgnevalt vaatame Rootsi vaha-
suhtel Norra, Taani ja Soomuga. Käsitlust
alustatakse 1953. a., Põhja-Norruge töö vi-
mest täielisest aastast.

Arvud on antud miljonites Rootsi kroonides.³⁸

Aasta	Import Taaniast	Export Taaniast	Import Norrast	Export Norrast	Import Soomest	Export Soomest
1953	287	443	307	618	78	102
1954	380	545	361	806	103	154
1955	488	524	343	869	72	196
1956	488	568	439	828	83	240
1957	616	596	440	1096	128	229
1958	554	647	395	1141	131	307
1959	556	743	440	1143	117	379
1960	739	877	581	1216	215	552
1961	782	1076	644	1389	250	657
1962	882	1207	718	1460	320	692

³⁸ Andmed tabelis koostatud on müntud statistiline
koostamine vastavalt aastateli:

- statistiline aastaaruanne for Sverige 1953 s. 140.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1954 s. 148.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1955 s. 138.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1956 s. 148.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1957 s. 144.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1958 s. 140.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1959 s. 140.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1960 s. 148.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1961 s. 154.
- statistiline aastaaruanne for Sverige 1962 s. 152.

Vaadeldes need arv, näeme, et kui Rootsi väliskaubandus (import, export) tervikuna suurenes aastatel 1953.-1962. vastavalt 103,1% ja 111%, siis kaubritega teinud see tunduvalt enamast ulatusest

	Taani	Norra	Soome
Import	307,4%	233,8%	401,0%
Export	236,2%	236,4%	698,4%

Järelikult kasvab Rootsi väliskaubanduses tihti Põhjamaade osa, sealjuures, näha arvatud Taani, kasvab Rootsi väljaveo nime rühmade nimini kui sisseveo nime rühmad.

Eriti suure oli kaubanduse areng Soomega, mille kaubavahetused olid Rootsi ja Norra vahel olud ka kõige nõrgemad, võrreldes tihti Põhjamaadega (Taani ja Norraga). Uurimülgid 58. ja 61. kasutatavad andmed näitavad, et Norra oli Rootsi kauba nägama osas volmandal ja Taani vasti partnerite osas millest Rootsi kaupade sisseveo, väljaveo osas, olis 1956. a. ette jõudnud Prantsusmaast.³⁹

Kõige tihedamad sidemed, kindel

³⁹ "statistisk årsbok för Sverige 1956" Stockholm, 1958, s. 148.

kolmeist suandinaama ühist, riija-
 naid Rootsil Norraga.
 1955. a. sõlmiti nende vahel riigi-
 vahel üping, mis nägi ette vahel naar-
 maa vahetate kaubandussuhete hõlbun-
 tamiseks mõlemapoolset transportili-
 miki (raudteed, autoteed) parandamisi ja
 uuendamisi.⁴⁰

Samal aastal algasid Rootsi ja
 Norra läbirääkimised ühisel kauba-
 handamisel. Rootsi poolt tehti ette-
 panek, mida allus ühine kompani-
 nii, vastas Norra, et tal poliitilisi
 sidemeid vastu. Kaks maa vahel
 sidemeid ühisele muudatusele tugeda-
 misel kindel Norra Rootsil Oslo lähel-
 del asuva Tokunäsi maala, kuhu
 pidi rajatama Rootsi - Norra sõprus-
 krus. Ehitamisel hakkas arvates Nor-
 ra 1,2 miljoni Norra krooni.⁴¹
 järgides Põhja-ameerika sidemeid aru-
 antud aastatel me näeme, et tegelikult in-
 vites Rootsi praegiseid J. E. Blomsteri
 1956. a. lausunud sõnu: "Põhja Neu-
 kogu poliitiline ühine paigutamine
 experiment." samas, andmeid viima-

⁴⁰ Norwegian National Gift to Sweden. "Documentation Swed-
 ish Foreign Policy 1955". Stockholm, 1954, p. 114.

⁴¹ Speech by the Prime Minister before the Nordic
 Council, 20th January. "Documents on Swedish Foreign
 Policy 1956". Stockholm, 1959, p. 9.

u tegemist, ta nõitab millistel põhjus-
tel toimivad markused Põhja Nõunogu
töö. Need olid viimused ühiskondli-
kus elus, poliitikas, organisatsioonides,
majanduses jne. ⁴²

Kaubanduses kannas neil aastatel üha
rohkem last tunda andma suardi-
naaria maade siseturu piiratud suurus.

Ühese koostööd viiti varustada
põhjused olid viimased poliitilises elus.
Küsimi ü tavnistandus on Põhjamaade
nõukogu määratud regulaarselt, igal aastal,
kõik võimant arutamaks probleem, mil-
let olid suvitatud nõia need küigid.

Küllaltki suurt tähtsust omas see, et
Rootsi noorsoolants oma tegemist üRO-s
tõesti suudavad ühiskondiga. Näitus:

31. augustist - 1. septembrini 1953. a. teinud
Rootsi, Taani, Norra ja Islandi
nõukogu nõukogu etantati aval-
dada teinud Norra kandidatuurile
üRO Majandus- ja sotsiaalnõunogu
(ECOSOC) valimiseks, mis jäi meht va-
baks Rootsi esindaja lahutamiseks.
Teinud avaldati ka Taani esindajale
üRO Administratiiv- ja Belavennisus-
te konsultatiivkomitees (ACBQ) va-

⁴² Speech by the Prime Minister before the Nordic
Council; 20th January. Documents on Swedish Foreign
Policy 1956: Stockholm, 1959, p. 10.

limiaks. Nii arutati selle koostamise kohta sõja rahuliku regulatsioonil võime-
lusi ja aragunnaadi abistamisega se-
tud probleem. ⁴³

Niid kasunud Rootsi suhteid teiste
Põhjamaadega, nende riimide ühinumisel
1960. a. Euroopa Vahamaandus asustaa-
taieoniga. ⁴⁴

Käsitlud Rootsi välispoliitilisi ja
majandussuhteid teiste skandinavisa riimi-
daga. Tüni maailmasõjajärgsint asustant
dubi unumumadate asustate algumisi, mi
võime mid siinata, vaatamata pagideli
kasutamisele mis, niidlasti peritiisumisi.

Kõrge tingimisi majanduslikud kumid
ja paratamatu majandus unide suhteli-
selt näimute riimide lähumumumisi, mit
vaatamata unumute viimvutele sepaad mid
peale väigse unumeli ajaoluude na suhteli-
selt unum kultumumilisi tähelusi.

Nagu juba räägijuhatuses öeldud
olud antud ajajärgul kõimide Rootsi
välisumute põhiproblemumisi, mitte skandi-
naavia, vaid Kõim-Euroopa unum majand-
dusliku ja poliitilisi protumumidiga.

⁴³ Press release from the meeting of the Foreign
Ministers in Stockholm 11 st September. "Documents
on Swedish Foreign Policy 1955." Stockholm, 1957,
p. 38.

⁴⁴ statement to the Riksdag on the international situ-
ation made by the Prime Minister in the First Cham-
ber and by the Foreign Minister in the Second Cham-
ber; 11 th March. "Documents on Swedish Foreign Policy 1959."
Stockholm, 1960, p. 12-13.

III peatükk

Ülemaailmased organisatsioonid ja majandusrühmitused Rootsi välis- poliitikas

Sisajuhatuses on tähtselt rõhutatud olusid, mis kujunevad Euroopas pärast Teist maailmasõda. Tähtis koht kääneb Euroopa riikide suhte vahendamisel eli Euroopa Nõukogul, mis oli pärast sõda loodud üle-Euroopalistest organisatsioonidest ühe elujätkuainemaid. Ta loodi Euroopa kapitalistliku maade poolt majandusliku, poliitilise, kultuurilise, teadusliku, juriidilise ja administratiivsuhtes, humanismi normide ja inimeste põhivahenduste arutamiseks. Selle organisatsiooni ideoloogiline oli ühendatud Euroopa loomine. Ühes selle organisatsiooni liikmeks oli ka Rootsi, mis püüdis uspool nimetatud alusel aidata kaasa Euroopa kapitalistliku riikide vaimutatusliku arengule!

Arvestades Rootsi välispoliitilisi põhimõtteid me näeme rõhutada nende olulised suundumused riigil tegevusel

---

1 Council of Europe - Documents on Swedish Foreign Policy, 1952". Stockholm, 1954, p. 28.

organisatsioonid, mida Euroopa kapitalistliku riikide maatriksilised riiguvad püüdnud ära varjata teigi taani - Euroopa riikide nõudamisel sotsialismivastase lipu alla.

Viiimised algus oli mis riigivõimudest antud ühendatud Euroopa armu (European Defence Community) loomine, mis pidi kujutama võimuvastast võitlust põhiliselt tegejõuks. See pidi loodama algus riigivõimude organisatsioonina, kuid hiljem tekkivad plaanid viia tema mõju alla Euroopa Nõukogu kaudu mõju kontinendi kapitalistlikud riigid.²

19-20. märtsi 1952. a. Pariisis toimunud Euroopa Nõukogu istungjärgul võttis Suurbritannia välisminister R. A. Eden plaani, mille järgi Euroopa Tervise ja Sõja Komitee ja alles loodavale ühendatud Euroopa armu organisatsioonide ja tihedalt koostööd organisatsioonidele antakse Euroopa Nõukogu poolt presidendide ja ministrite ühisel teisel vahelise lahendamise ja teadusandmise.³

Roostri valitsus teatas selle peale, et kui

² Esialgu pidi Euroopa ühendatud armu liikmeteks astuma Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Belgia, Holland ja Lüksemburg (Council of Europe. "Documents on Swedish Foreign Policy. 1952". Stockholm, 1957, p. 28.)

³ British Proposal for certain Modification of the structure of the Council of Europe. "Documents on Swedish Foreign Policy. 1952". Stockholm, 1957, p. 66.

suurbritannia plaan saab teoks, siis antab
 Keetri Euroopa Nõukogu nägja, ant Euroo-
 pa see ja Tansa ühine on mitu par-
 lamendid nõrgemal sime organisatsioos ja
 tinnu on neia tinnu linnud tegivad NA
 TO-s, rääkimata ühendatud Euroopa armust.⁴

Edarijäänim Euroopa Nõukogu linn-
 umm elens tähendatud neutralitadipoliti-
 na minumint.

Elhat tahtuon antu Keetri välis-
 ministru. O. Uudsu Euroopa Nõukogu
 "Echui plaani" vastu, tatasu, et
 mlu organisatsioosi põhikinja järgi ei
 mlu tinnu nõupititai sõjalised
 muisumud. Tann Keetri välis-
 ministri surgilimeli tignuimulu, tinn-
 nas Euroopa Nõukogu Echui et-
 panu tagari.⁵

Edumalt mui suola elid talitruu-
 umud poliitiline mui sõjaline keesteõvms.
 elid nad majandus. Su pieli piijn-
 tanna muisit majandustinnu keesteõd
 ja Euroopa-sime turu muisimaa-
 ut avakantamist "vahanumbandus" avu-
 damisann, mis pieli kujutama muisit kau-
 batollieli ühtluttamist ja jänujängelint

4 Lähmalt nt. Council of Europe. "Documents on Swedish
 Foreign Policy 1952." Stockholm, 1957, p. 29-30.

5 statement to the Press by Mr. Hammarskjöld; 24th May.
 "Documents on Swedish Foreign Policy 1952." Stockholm,
 1957, p. 68-69

kaotamist.⁶

Kootri suhtus uudise plaanidest positiiv-
selt. Niikümmeadati aastati lõpul järele
ta isati vaasa aidata Euroopa vahema-
kaandlastaoni loomisele.⁷

Paanu niijms oluved tuisiti. üht-
selt Vahemaandlastaoni ei õnnestunud
lusa, selt Euroopa kapitalistlike mi-
niel huvil majandus olid liiga vi-
ruvad.

ühe toimiliku organisaatiori aamal
tulis nans regioonidest.

Einne regioonale vahemaand-
organisaatioriina aams Euroopa Ee ja
Taan ühingust näja Euroopa ühistung.
(European Economical Co-operation).⁸

1. märtsil 1957. a. kirjutasid Roomas sili-
kohale hpingu alla Prantsusmaa, Taani
Saksamaa, Belgia, Holland, Itaalia ja
Lussemburg. Ühine jõustus jaanuaril 1958. a.
Euroopa ühistung on eli oluselt kor-
ginal parlamendist, selt tina etrusid
ii muu liikumiseid arendandlik or-
gante aretele noyretitri?

Kootri ühikonaatiglasti "y. Myrdali, R. Pälmeri
ja T. Euströmi arvates on ühisturu struk-
tuur liiga eladumoraatlik, nohuakas ja tina

⁶ a. e. kam. noviina... sup. 285.

⁷ Anomomurikku grupuromu b vanadnoü Eeporu.
M. 1963 sup. 10.

⁸ sama, lk. 11.

⁹ T. Mörögall, P. Toleson, T. J. Kellus. Ukkelyid... sup. 65.
Lähemalt ühisturust vt. E. Eepomurikku Anomomurikku
soodumemo "õnneku Põru". Kriemomurikku... sup. 113-114.

juhtinud amtmisud liiga nõraka-
 tiimide.¹⁰

Keetri võttis end nüll nulle organi-
 satsioonide ettevalmistamist talumaajamisi-
 tust, kuid tannu nulle organisatsiooni
 struktuuri isiklikult (suhtus) ja poliitilist
 probleemide tratamissuunaliselt ümberaatamisi-
 teemalikele (nõin liinud kuuluvad NATO-ss)
 oli Keetri ^{suuritus} 1959. a. lõputama oma aasta-
 had läbiarvamised nende kuu maaga.¹¹
 Päras ühistama loomist sattusid anti-
 ühikund riigid, miti väiksemad (Keetri, Austria,
 Šveits) nüllaltai nõrkuse alusele, sest ta-
 nis nüllaltai maale oht jääda majandus-
 likult isoleeritud.¹²

Inglismaa esitandamisel aruti mittünk-
 kumud riigidest 1959. a. organisatsioon ant
 majanduslikku ühikutust suitsu riigi:
 Inglismaa, Austria, Šveits, Keetri, Taani,
 Norra ja Portugal, Brasil.¹³

Üpingu organisatsioon, Euroopa Vaba-
 kaubanduse Assotsiatsioon kohta võlviti
 20. novembril 1959. a.¹⁴

Keetri liituda vahali poliitilise oli Euro-
 pa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni vastuse-
 tanam kui ühistumg ja 28. jaanuaril

¹⁰ T. Уорганов, Р. Толстов, Т. Демьянов. Убелюда..., сур. 66.

¹¹ а. с. Нам. Мохитмар..., сур. 286

¹² Т. Уорганов, Р. Толстов, Т. Демьянов Убелюда..., сур. 84

¹³ Экономическая организация..., сур. 11.

¹⁴ Pius Kharu; 20 November, Documents on Swedish Foreign
 Policy 1959 " Stockholm, 1960, p. 102.

1960. a. Rootsi valitsus ratifitseeris Ameerika riigis viisi lühikese¹⁵

Siis põhjatasid ajasid, et formaal-
 selt ei võetud liinmääruste lätiühust
 suuremalt majanduspoliitika ja ei nähtud
 ette parlamentaarse nõuhoolduse siguriga juhti-
 vate orgaanide loomist. Kõpingute tähtsust
 ja vahenduse vahendat Euroopa vahend-
 hoidus riigis piiratud piiratud
 hindlusega valitsusvahelise nõuho-
 lusega ja võivad liinmäärusi
 de valitsus vahelise ühistel
 nõuhooldusele vastavalt viimaste arusa-
 misega.

b) ei nähtud ette ühiseid tolli-
 tariife ja vahenduse poliitika selmua-
 date viimise suhtes.

c) ei nähtud ette rahvusliku töö-
 jõe ja kapitali liinmääruse ta-
 gaminist.

d) Kõpingute tingimused ei loovad
 põllumajanduse, vahenduse ja vahenduse-
 tuse raaduste vahendusele. Nendel
 aladel sõlmisid liinmäärused erilisi
 tingimusi.¹⁶

Rootsi vahenduseministri sõnade järgi

¹⁵ P. G. R. "The United States: Documents on Swedish Foreign Policy 1960." Stockholm, 1962, p. 216.

¹⁶ К. А. Понев. "Современная экономическая ситуация в Швеции". М., 1961, стр. 377-378.

pidi asotsiaatidele olma põhi-
 lialt nans ülesannet: liinusekide
 vahelise vahendamisega laenuvõtte
 ja ühisturuga läbirääkimiste pide-
 mine.¹⁷

Oles näidanud nann vahendus-meja-
 dusele gruppingu formuleerimist; ja Rootsi
 ühinemist viimatiinutatega, panna
 natima, et see valitugevuse pelud sel-
 le skandinaviamuigide suugri mit-
 te usug. alljärgmalt me vastusei-
 me antud probleemiga eiluvõimud
 nankusi tähtselt, misõnd kende kahn-
 damine emab Rootsi jaoks suurt
 tähtsust.

Kuunenõukolale raskate alguses oli
 Rootsil ühisturuga suhtes nõimalis sa-
 lida volu nõimalust: ühisuda, asot-
 suuda või jäida nõimal.

Esimine nõimalus muutus aktuaal-
 sus 1961.a., mil Inglismaa ja Taani
 tegid ettepaneku võtta mid ühisturuga
 liinusekide.¹⁸

Rootsis olid selle peeto Rootsi Rahva-
 partu ja Paruupoolu partu, mille esinda-
 jad väitvad, et pole mingit riski

¹⁷ speech by the Minister Commerce in the debate on foreign
 affairs in the second chamber of the Riksdag; 30th
 March. in Documents on Swedish Foreign Policy 1960. Stock-
 holm, 1962, p. 22.

¹⁸ Э. М. Комаров... стр. 305

liitlusevahel politiline jaotus, mis võrd
 ühiseks koostööks (ühistunne põhi-
 tingimused) punkt ei läse ühistunne astu-
 mistest¹⁹ ühinevad NATO sõjalise
 liiduga. Samal ajal, kuid milgi
 maatriksilisele olid nende parteide
 usukoostööorganisatsioonide epideoloogid, sest
 need soovitasid ühistunne astu-
 mistes muretseda Keetri näitajate-
 list muretsi.¹⁹

Teine näide sellest astusid näha
 Keetri amplituudis ning 1961 a.
 oktoobris tratas Keetri välisministres
 O. Uudis prantslastega, et neutralit
 üsna olla tagistunne ühistunne
 ühinevad vastuvõetavaks soovis.

Asotavumise viimise ühinevad olus
 poliitilist seis, kas ühistunne organite
 võitlusele sekkutakse Keetri täieli-
 selt või ei. Asotavumise korral
 peidab Keetri vajalikus jätta meelde:
 a) milised tingimused poliitiliste kriiside
 ja sõja ajal.
 b) võiks mitte ora võtta poliitilistel so-
 vimeid ühistunne poolt sekkutades
 vajaduslikult blokkidele.

¹⁹ Т. Шоргалб, Р. Волков, Т. Эренпун ... стр. 140-141
 О. Афанасьева. Проблема международного
 сотрудничества. «Советская культура» 1961, № 12 стр. 110.

e) nõimatus sõlmida inimiselt vaher-
 durlimud sidumid kolmandate riikidega.²⁰
 juulis 1962 a. arutas Keetri vahenduse-
 minister Lange asotsiatsioonile lipin-
 gut ühistumisele Nõmmele. Seal liiti,
 et paraku pole Keetri ettepannud vastu-
 võtta.²¹

Uida võidakse ühistumise?
 ühistumise tegelikult eksistents ja asotsi-
 aatsioonid liinid staatuse. Peale endiste
 ariivade ehk allianss liinid ja uus
 Euroopa maa ja liinid ühine.
 ühine riikide ühine vastu võetud riikide-
 lid nõrga tööajaga riikidele perpekti-
 võs muutuda täisväärteliseks liiniks.
 Poliitiline mõtte võim poliitiliselt su, et
 ühine kuulub NATO-sse.²²

ühistumise maa poliitiline ühtsuse
 aga suu tahtmine ja riik tuleks
 ühine Keetri ühenduse põhjuseks
 riikide poliitiline ühine
 kolmandate ühistumise riikide
 nõimatus ehk hoidumise teinaga liitu-
 mist. Sella poole ühine riikide-
 ariiv Keetri ühine riikide, nel-

²⁰ T. Mõrga, P. Toobson, T. Mõrga ..., sup. 40.

²¹ a. c. Kam. Mõrga ..., sup. 287.

²² T. Mõrga, P. Toobson, T. Mõrga ..., sup. 41.

heli riindajains mõnis lugedes G. Myrdali,
 Pärsoni ja T. Euströmi ning teisi.
 Huvitav on märkida, et viigi selles
 suundlooma rügis teinud alates ühis-
 tuse ja vahemaandumis aratriatriooni
 loomist peale teinud võitlus erivõrde
 rühmituste vahel ühe või teise korral.
 polevat muu 1962. a. ilmunud ühtki
 põhjaliku uurimust muud vahel rühmitu-
 tuse vahetelise alandamise mõjust
 Rootsi majandusele. Enimusest oli
 G. Myrdali ja P. Pärsoni ning T. Euströ-
 mi poolt viigutatud. Rootsi ja Lääne-
 Euroopa "nille põhiprobleemid ja
 põhiehitus oli Rootsi võimalused aset-
 surumisele ühiskondlusega.
 Pärast seda kui Rootsi oli võtnud
 vastu asetavusele pehta ühis-
 tusega, jäid jätkuvalt vahel võimalust,
 kas ei "olei" jaa".

Probleem on väga huvitav sellepärast,
 et väga suure osa Rootsi kapitali-
 mahutustest arvan Lääne-Euroopas. Viimaste
 aastate aastate algul etid need viigi
 summasid Lääne-Saksamaal, ulatudes
 400 miljoni Lääne-Saksa margani.
 Nad kasvavad pidevalt ja suurenevad
 date aastate murepaigaks suuresti ühe

kolmandaikku nõmme. Siis nõhal eli
Prantama ja kolmandal staalid, um
mid hinnati 1963. a. 22,3 miljoni
dollarile²³

ühnes tähtsamas tööstusharus uue
rõõtsasid tegid kapitalimahutusi, eli
maandatus. Ühikute maad eli mid
mahutusi 350 miljoni Reetri uuevi
maandatus. Reetriti muudatus ette-
tõtt töötas üh 80000 töölinu.²⁴

Selles osas on nõmme, et Reetriti elund
suuremad uldused ühikute ja ühikute
ostumiseks.

Peale kapitalimahutuste sidusid Reet-
riti uue viisidiga müllatni tih-
dud kauba sidused. Yangmas tablis
on toodud Reetriti siin- ja väjase
näitajad 1957. a., st. ühikute loom-
se ulmud aastal. Nõudlus võtka-
siin samad näitajad sllu aasta
nohta tulevate Euroopa Vahakaubandus
Asotriatrisooni liikumisele osas.

Samal ulmängil on ümme toodud na
Reetriti impordi ja ekspordi uuevi-
tus 1957. a.

²³ H. Koganev. Dummuzajime ... imp. 107

²⁴ samas, lk. 107.

Liik	Rootsi ainumolu	Rootsi väljamolu
Belgia + Luksamburg	529	479
Prantsusmaa	417	570
Itaalia	395	353
Holland	690	687
Saksa FV	2812	1582
Tulvasel ühisturu maad kokku	4843	3671
Taani	616	596
Norua	440	1096
Portugal	42	61
Inglismaa	2841	2045
Šveits	283	161
Austria	82	67
Tulvasel vabakaubandus- maas. maad kokku	4304	4026
Rootsi väliskaubandus <small>alalis.</small>	12567	11062

Arvud on võetud miljonites Rootsi
kroonides.²⁵

Vaadeldes need arvud, on näha, et ühis-
turumaad, jäädis siil alla tulvasel
vabakaubandus arvestamiseks maadli Rootsi

²⁵ Tabel on võetatud andmetel "Statistik Årshen för
Sverige 1957-1959, S. 114-115.

Eusporadi osas 391 miljoni krooni võrra,
 on siiski 539 miljoni krooni võrra
 ulatuslikumad Rootsi impordis. Siit
 me näeme, et ühikute arvud on tül-
 nastest Rootsi poolevõitluse üli ka van-
 hanahituse kogunähtuse osas 148 miljo-
 ni krooni ulatuses.
 Ühikute, siiski kaupa võttes, me näeme
 et suurimad kaubanduspartnerid neil aasta-
 tel olid Rootsil Lääne-Saksal ja ingla-
 sid. Ühikute arvud sel viitavatel
 tuli praktiliselt tulla valida ka nende
 osas.

Ollis 1960. aastal ühikute arvud koos Inglis-
 maaga Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsio-
 onis, polevad nende ühikute vahel suhe-
 ti identsusest tulenevalt ningid täpselt,
 pigem vastupidis (mõeldud on Rootsil ja Inglisele).
 Tüüpaarvud kujutasid endast Lääne-Sak-
 samaa. Sellisena olid Rootsil juba
 pikajalised sidemed nii kaubanduspartnerina
 kui ka riigina kus peamiselt Rootskate
 väliskapital.²⁶

²⁶ Nendest arjaloostist lähtudes tunnustas Rootsi valitsus
 juba 1950. a. Saksas FV

(E. U. Kona pub. Ubergang... imp. 308)

Saksas DV tunnustamisel ei jätetud ka vähem arvat hiljem,
 põhjendusega, et looditakse Saksamaa ühendamine.

(attention to the speech in the Riksdag by the Foreign Minister; 30th
 March & Documents on Swedish Foreign Policy 1960. Stockholm, 1962, p. 19)

sellist samu võib põhjendada ühise poliitilise vaadet-
 lusega, ant mõluna Saksamaa ora puhul oli tegemist suve-
 rõõmi riigiga. Suur tähtsus Lääne-Saksamaaga sidemete
 arendamisel oli Rootsi valitsuse poolt 1956. a. vastu võetud
 Rootsis asuva Saksas varade konfiskeerimise lõpetamise ja
 osalise hüvitamise kohta võetud resolutsioon.

(agreement between the Sweden and the Federal Republic of German
 annex in Sweden, etc. "Documents on Swedish Foreign
 Policy 1956". Stockholm, 1957, p. 114.

Soelmuvalt me nägime, et ühikuumist
ühistumuga, selle allaltai sulitud maade
grupiga, nõudied võige kvantitatiivsed
ühikuumad sellis suandinaavia riigis.

Suurekapitalistid loodid sellega suurenda-
da oma mõju Lääne - Euroopas, poliiti-
lises mõttes siduda Rootsi sõjaliste blok-
kidega ja reetisid arvan mõttes elus ühis-
tumis ellu olnud mahu läbi vää demo-
kraatiline reform, nationalisimismi jm.²⁷

Nende põhitein argumendis laiadeli
mahabulnadeli oli kartus Rootsi majandus-
liku arengutempo aeglustumise kohta. Su
aga polnud õige, ant kui aastatel
1955 - 1960. oli Rootsi tööstustoodangu
aastane kasvutempo umbes 3,9%, siis näi-
tus 1964. a. oli see 4%.²⁸

Inglise traditsioon J. E. Mid ja teine
Belgia kolleg A. Laufalussi lianas
ühistumise maade majandusliku kasvutempot
mõeldis, et mitte ühikuumis ei tingitud
kasvutempot, vaid pigem kasvutempo tingis
ühikuumist.²⁹

Rootsi autorid arvavad, et "nõuiku"
mille amsug pole notud ühend ühikuumisega,
ühikuumid paljud muud faktoritiga.³⁰

²⁷ Г. Шоргань, Р. Воллсом, Т. Фенкелл. Уберзунд... стр. 10

²⁸ O. Tinnamohel. Maanguvõrbenel aubnepparimise. "Mõn-
gymapogruva skuzen" 1964, № 10 стр. 46.

²⁹ Г. Шоргань, Р. Воллсом, Т. Фенкелл. Уберзунд..., стр. 41

³⁰ Samas, l. 43.

ühemad allikad loevad nad tööjõu suhtelist
odanust.³¹

Kõige suurema probleemiks Rootsi sai
tollitariifide mõju mõlemis suundelis
grupeeringus selle suundisid kiigi kaubanduse-
duneli. Yanguu tabelis Rootsi impordi ja
impordi kohta 1960. a., mil loodi viimane niitgrup-
pidust.³²

Riik	Rootsi sissetu	Rootsi väljatu
Belgia-Luxemburg	592	555
Prantsusmaa	620	525
Itaalia	427	431
Holland	897	689
Saksa FV	3259	2032
<i>ühistunud maad kokku</i>	<i>5795</i>	<i>4232</i>
Taani	739	877
Norva	581	1211
Portugal	54	63
Inglismaa	3203	2200
Suuts	349	231
Austria	156	91
<i>Europa vahakaubandus Austs. maad kokku</i>	<i>5082</i>	<i>4688</i>
<i>Rootsi väliskaubandus üldse</i>	<i>15006</i>	<i>13273</i>

³¹ T. Morgan, P. Tolboom, T. Mumpell. *Uue aja...*, lk. 43

³² Tabeli koostamiseks võetud andmed „Statistik
Årsbok för Sverige 1960”. 1962, s. 118-119.

Tabelis toodud arvud on võetud miljonites Rootsi kroonides.

1960. a. andmed Rootsi väliskaubanduse kohta näitavad, et ühikute suurusel üli- ja ekspordis säilib 713 milj. krooni ulatuses ja ekspordis on see jällegi Euroopa vahukaubanduse asotsiatsiooni suurusel. Yubul uni viimaste hulka arvutada Soome, mis kindlaga 1961. a. arvutamis, jääb sama olukorrel siiski muhtimald³³

Tabelis esitatud jäi muhtimald na 1962. a.³⁴ Eelneva põhjal võib eelda, et viimase muutuvi Rootsi kaubanduse suurus, mida esmas- võinud seostada nende majandusstruktuuril- tusega, kuni 1962. a. pole veel määrata.

Neil aastatel jätkus Rootsi ekspordis suu- ruse suurus riikidele, ühikute suurusel osas viiti, valmistatud ja poolfabrikaatide- pool, mille aja teoreetiline ja teoreetiline- tuse, mis alal vahel diavriimimise- vast tollidega määrustamisest³⁵

Siiski jäi ühikute suurusel ühikute suurusel Rootsi ühikute suurusel probleemid teinud välisrühete arundamisel aktuel ajajärgul

³³ 1958. a. Rootsi import Soomest oli 128 milj. kr. ja eks- port Soome oli 229 milj. kr. (Statistisk årsbok för Sverige. 1958 - 1959, s. 114)

1960. a. olid need arvud vastavalt 215 milj. kr ja 552 milj. kr (Statistisk årsbok för Sverige. 1960 - 1962,

³⁴ Väster "Statistisk årsbok för Sverige" 1962, s. 118.

1964, s. 132 - 133.

³⁵ T. Mörögall, P. Thorsell, T. Ekempun. Ueber... , cap. 32.

ja on pühaltsi antuudale da praegu.
 Vaatareimie lähemalt, milliga su suu-
 dinaama mona misins, kui ta astus
 ühistungu? Eaitus, võib juhtuda, et rattu-
 das "kuniu" maach tugivate firmade
 konnumentri alla, võib ta naatada oma
 majandusliku isuvavere ja muutuda nende
 vähumvalifikatavitud töö tegijaks.³⁶

Tõues, naotus omad neutralitudi, ast niida
 tuur keetri nõja või poliitilise viisi
 uural, olis majanduslikult astud agressiiv-
 siti mühidiga.

Kolmandaks, kinnudaks kapitali konnunt-
 rumuunist ja taentalisumunist. Suumudaks
 suute konnumentri võimulisti ettevõtlik kuu-
 mit ja lootame väikeid ja kuuuusi
 ettevõtjaid.

Neljandaks, jääs ilma võimalust ava-
 chuda isuvivat majanduspoliitikat.³⁷

Viiendaks, avame keetri majanduse vala
 sisupäas väikskapitalil ja pandus ette
 loodusmaad.³⁸

Kuueandaks, teinussid muutused riigi ühis-
 kondlikus elus, ast ühisturu maachil on
 plaanis lähivissa saduandlute unifit-

³⁶ Т. Шопрань, Р. Толмеев, Т. Шаенков. Ушбулур. сур. 123

³⁷ Гамаз, ч. 122.

³⁸ Малые сурани заагной Европур..., сур. 186.

suminui.³⁹ Ku aga tähendus Rootsi suu-
 kapitalistide suu lootust, mis olid aro-
 tuel demokraatilisemini ja rahvusvahelisemi-
 ninga, tähtsimeid
 kõige suuremat kahju Rootsi ühisi-
 niaal ühiskonnaga vahetuus viindanti
 tuma põllumajandus. 1954. a. tratas
 Rootsi uuebandurministri Yange, et
 Hollandi ja Prantsusmaa põllumajan-
 duseoodetist piisab täielikult ühiskonu
 vajadustas ja et Rootsil ja Taamil olus
 väga raske suudaga kokkuvõruda
 selle oras.⁴⁰

Käim need tingimusi avasse nõttis
 ku nämm, et vähemalt näsitlause
 püüvoti joonul oli Rootsi "ei" ühis-
 turuk aiinusega.

Milliad Etid selle "ei" tagajär-
 jed? Rootslaste endi arvates misviti
 peole Euroopa uuebaturu kaotuse
 või paremal juhul vahumate tingi-
 munitga suhtumises ühiskonu suadega.
 Rootsi suukapitalistid nõuvad su-
 uvea parandamise nõimalustasa
 telli ja teiatat uuebandurbarjääri-
 dnt mõeldakihitumiat ja töötajate

³⁹ Maanin unparve Znanagrou Obrazom..., emp. 186.

⁴⁰ Speech by the Minister of Commerce in the First
 Chamber of the Riksdag, 6th November. "Documents
 on Swedish Foreign Policy, 1954" Stockholm, 1959,
 p. 44.

paluach vähendamist.⁴¹

Teinud võimaluseks olus naabrusriiki-
niti laiendamise mitte-Euroopa riiki-
diga.⁴²

Kolmandat, võib-olla veige parimat,
võimalust rootlased ise ei avasta. Su
olus eland naabrusriiki arendamine retia-
listliku ja eriti Nõukogu Kiiduga.⁴⁴
Paraku siel suhtel muud riigidiga
müüaltui müümad. Näitus Rootsi üldias
naabrusriiki väliriigidiga meelitatid
retialismilise maad tüüsi vaa, ainult
4% 1961. aastal.⁴³

Lähemat suhtet retialismilise veige
võimsema riigiga, Nõukogu Kiiduga, on
nähtud järgnevas protüis.

⁴¹ Maimu impanu Zandznoj Evropu... emp. 181.

⁴² T. Mopgalt, P. Todoccom, T. Tnempru... emp. 119

⁴³ M. Kollapob. Mbergura... emp. 395.

⁴⁴ Rootsi arutamine Euroopa vahanaabrus aretatsiooni
liikumise mõju allu vastupidi, net 1960a. saatis
Nõukogu kiit Rootsi meelirandumise, milles teatati
et selle riigi ühinevime majandusliku gruperühmiga
müub vahu riigi postt 5. märtil 1964. sõlmitud
naabrusriiki.

Prus milian; 2th March. "Documentation Swedish Foreign Policy 1960."
Stockholm, 1962, p. 106.

IV peatükk
Rootsi suhted Nõunogude
Liiduga

Rootsit moodab Nõunogude Liiduga
juba pindaajalised sidemed. Esimene nau-
baldping Rootsi ja Nõunogude Liiduga
vahel sõlmiti 28. septembril 1918. a.¹

15. märtsil 1924. a. teinud Nõunogude Liidu
de jure tunnustamist Rootsi valitsuse
poole.²

Suumpäev on tähtis ka sellepärast,
et samal ajal sõlmiti naubaldping, mis
oli juba palju ulatuslikum ja pani aluse
pidevatele suhetele ning on maa- ja
prouga.³

Kuni Suure Isamaasõjani teinud Rootsi
ja Nõunogude Liidu suhtes nii halbu-
misi kui ka parandusi.⁴

Yänne halbumine teinud pärast fasist-
liku Saksamaa vallakõngu Nõunogude Liidu,
kuigi Rootsi võttis formaalselt esel peale
Nõunogude kodaniku huvi kaitses

¹ В. А. Зорин, В. Л. Церауэр и Ш. П. Самар. В. и. Ленин-
осронолооретик колумноу келумуи волумуи и гунто-
манни. Ооорумуи колумноу гунтоманни. II, 1963, сур. 18.

² а. с. Нам. Мелумов ... сур. 107.

³ В. Бронфелд. Уурмаа Европа ... сур. 134

⁴ Калуманс тутумисиде от. а. с. Нам. Мелумов ... сур.
107-112, 153-154, 174-177.

Saksamaal.⁵

Esimese peatunni nägime, et alates 1943.a. arus Rootsi jällegi uuesti pidama mangest mutuaalitudiat.

Peale sõda näis Rootsi ja Nõudogude Liidu suhtel näililitava ajajärgu ulatuses perioodiliseks kolmeks. Esimese etapi-
selt sõjajärgu, mis 1947.a. tülil poolmii oli positiivne mõlumi jaoks. Ku tuli sel-
last, et Rootsil olid sõja ajal uugu-
hnuud muud eksportkaupade tagava-
nad.⁶

Sõjast kannatanud Nõudogude Liidul aga valitas muud jäleli suur tarvidus.

Selbst tulemusi, et Rootsi andis NSV Liidu-
le muditi 1 miljardi Rootsi krooni ula-
tuses. Sõas alliga sõlmiti 17. septembril
1946.a. vahelkiri, mille järgi Nõudo-
gude Liit pidi Rootsil saadud mu-
diidi ulatuses astma, rauu, masinad
sadmiel, materiale jn.⁷

Taolise näitumise polnud üldsegi muud
mööda USA-l, mis najas „külmas
sõjas“ täieliku Nõudogude-nastari ühis-
vande moodustumist. Väimale Rootsi
valitane mõjutamisus saabus peagi.

⁵ A. C. Horn. Motuümard ... sup. 181.

⁶ Saksas, lk. 201.

⁷ В. Л. Прокофьев. Упорова Европа..., sup. 184.

1946. a. ti arst peelsit alates tinnis
 Keetrit sumu püüdis dollariitist, mis sid
 majalikund "dollaritavoni" maadist kau-
 pade ostumissus.⁸

USA oli nõus Keetrit aitama, kuid
 vastutasuks nõudis riigi täielikku majaj-
 dussõltumust ja poliitilist ümberorientumist
 läänriikidele. See sai saatsõltumust ka
 1946. a. veebruaril, millest kuni 1947. a.
 märtsiga, mil kaupade saatsõltumust lõpetati.
 vaatamata sellele, et see oli Keetrite
 kasulik, karutati ainult pool.⁹

Ti arst peelsit nõus riigi kau-
 handussõltumust võims lugeda aastail 1948.-
 1953. Seda ajajärku võib iseloomus-
 taada kui suhtu halmumise aastaid.
 kõige tagajärjeks oli kaubandussõltu-
 muse halmumise, mitte ainult Nõukogude Liidu-
 ga, vaid kõikide mahadevahelise
 maailmaga. Kui 1946. a. - 1948. a. Nõuko-
 gude Liidu ja Euroopa mahade-
 vahelise vahetuse korral Keetrit impordis
 tõusis vastavalt 7,5 protsendilt 11 prot-
 sendile, siis 1953. a. oli see ainult 4%.
 sama mugu oli ka Keetrite ekspordi-
 ga võrreldes maailmas. Alguks tõus

⁸ A. C. Нам. Мольманна... стр. 203.

⁹ В. И. Прокофьев. Скупная Европа... стр. 184

8 protsendilt 9 protsendini, püües aga
langus ja 1953.a. oli Rootsi ekspor-
dist much suurel arvul ainult 5%.¹⁰

Ainuisi ühe aasta jooksul, 1952-53.a.
vähesi import NSV Liidust 105 miljoni
Rootsi kroonilt 48 miljoni. Sama stu-
mord valitas ka Rootsi ekspordis,
mis langus teinud vastavalt 241 miljo-
nilt 112 miljoni kroonini.¹¹

Kolmas poolel algas 1953.a. mil lõp-
ps Stalini isikultus ja vähemalt

Nõukogu Liidu poolt elid kõik väi-
mahused avatud suhte parandamiseks.¹²

Rootsi astus mil aastatel ja ka
elavpidi NSV Liidu ja saavuti tusti sotsia-
lismoraadiga rahavarituse laiendamise
est näha võige massilise organisat-
sioon riigis - antiühingud.¹³

Yamghe tabel näitab Rootsi ja
Nõukogu Liidu vahelise suhte arengut
kümne aasta jooksul, 1953.a. - 1962.a.

1953.a. andmed on teadud võrdluseks.
Suurel määral on tähtis ka rühm, et
suis teinud Rootsi ja Nõukogu
Liidu vahelise suhte uuendamise.¹⁴

¹⁰ A. C. Kall. Motiivide ... lpp. 231.

¹¹ 1952.a. andmed, "Statistiska Årsbok för Sverige 1952",
1954, s. 128.

1953.a. andmed, "Statistiska Årsbok för Sverige 1953",

¹² Г.А. Дедович. Мотивы экономического сотрудничества
Советского Союза и германской экономики. О советском
Союзе германской экономики. М. 1963. с. 40.

¹³ О. Ю. Юркович. Мотивы экономического сотрудничества. Миског-
графическая служба. 1964, № 10 с. 49.

¹⁴ В. Прохорев. Служба. 66 рана с. 129.

	Roostri riismuudu Nõudogude Liidust	Roostri värgajade Nõudogude Liidust
1953	48	112
1954	134	141
1955	174	78
1956	212	135
1957	187	127
1958	175	139
1959	258	196
1960	319	198
1961	326	216
1962	323	368

Arvud näitavad miljonid roostri krooni.¹⁵

Tabuli andmeid näidatakse me näeme, et
1954a. - 1962. a. vahel roostri import
NSV Liidust 241% ja export NSV Liitu
290%.

Mängatav tõus roostri nõudmiste -

¹⁵ Andmed tabuli muutamises on võetud statistilise
koostamise järgi vastavalt aastatele:

- " Statistisk årsbok för Sverige 1953 " 1953, s. 140.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1954 " 1956, s. 148.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1955 " 1957, s. 138.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1956 " 1958, s. 148.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1957 " 1959, s. 114.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1958 " 1960, s. 110.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1959 " 1961, s. 110.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1960 " 1962, s. 118.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1961 " 1963, s. 134.
- " Statistisk årsbok för Sverige 1962 " 1964, s. 132.

sis Nõunogude Liiduga teinud
 alates 1959. aastast. Sellel alal ka-
 sa 1958. a. Nõunogude Liidus käinud
 Rootsi äärmiselt delegatsioon. Selle
 sülasuhtega ühine põhiühendus oli
 naubandussuhted arundamine vahel
 maa vahel. Nõuand riigi taluühendi-
 miste tulemusena kirjutati 23. detsemb-
 ril 1958. a. alla naubandusprotokoll-
 le, mis esmapoolest Rootsi ja NSV
 Liidu vahelise naubandussuhte aja-
 kes oli määratud pikema ajale
 kui aasta. Protokolli oli naubandus-
 hites kindlaks määratud kolme aas-
 ta peale 1959-1961. a. Vastavalt
 leppeli pidi Rootsi Nõunogude Liidule
 saama tselluloosi tootmise seadmeid,
 kummitööstuse seadmeid, nauditöö-
 tornide valmistamise kompleksid,
 tööstused, puuseadmeid, paberi ja
 Anurtaolis Rootsi tööstuse spetsifikat,
 pidi Rootsi vastu saada naftat ja
 naftaseadmeid (pool kogu kuni suu määr-
 ast), mineraalid, magneesiumi ja kroo-
 mi mineraalid, malmi, mitmesugused ma-
 riinid ja rünnakud. ¹⁶

¹⁶ В. П. Прокофьев. Северная Европа... стр. 59-61.

Samal ajal nagu Keetai ja Nõukogu
 Liidu poliitilisi suhteid maadles i
 see on need perioodidele nii nagu
 seda tegime vahendavahetega.
 Poliitilisi suhteid on võimsim jagu-
 da vahet perioodi: enne 1955. a. ja
 pärast.

Esimisel perioodil olid vahet maad-
 niigi poliitilised suhteid formaalselt
 nõuetatud, kuid ühikuid tülid ühikuid
 ei olnud üpris palju.

Ühikuid pidevalt arusaamatusi tülita-
 naks probleemiks oli Balti liidunaha-
 niikide territoriaalvõrd ja õhuvõrd.
 on en nimelt selles, et Nõukogu
 Liidu territoriaalvõrd ulatuvad 12
 miljonini vahet ja seal on ka
 vahetuid nõuetatud laadide ulatuvad.
 Kodanike Balti vahetuid vahetuid
 vahetuid nõuetatud vahetuid vahetuid
 tulla oli 3-4 miljonini. Sama lugu
 oli ka õhuvõrdiga.¹⁷

¹⁷ Seda olu võrdlema näis tavaliselt see ongi, et
 Keetai ametlikult ei tunnustanud Balti vahetuid
 arstunat Nõukogu Liidu vahetuid.

Selle kohta liidub vahetuid vahetuid.
 Nõukogu ajaloolane A. S. Kall tätab ühesama
 toos, et 30. mail 1941. a. sõlmiti Keetai ja Nõukogu
 Liidu vahetuid vahetuid vahetuid vahetuid
 Balti vahetuid, kuid see oli ainult vahetuid vahetuid
 Balti vahetuid vahetuid vahetuid Nõukogu Liidu
 vahetuid. A. C. Kall. Nõukogu vahetuid vahetuid. II. 1964.
 vahetuid. 176.

Teises toos A. S. Kall tätab et 11. augustil 1941. a.
 Keetai vahetuid Balti vahetuid vahetuid Nõukogu
 Liidu de facto.

A. C. Kall. Nõukogu vahetuid vahetuid vahetuid
 vahetuid vahetuid vahetuid vahetuid. II. 1964, vahetuid. 168.

Nii tundis palju pahandusi sellega, et Rootsi valalainad tulid naha püüdnud NSV Liidu maharetimise viisidele. Hakkasid stressi neid, mis nad avastati. Hakkasid alustada oli linna-
tega, sest need tulid tavaliselt al-
la. Näiteks, juunis 1952. a. tulid atati
alla napp Rootsi sõjaväelased.¹⁸

See probleem ja selle tulemused ta-
gajad olid mullaltis napp nõimale-
sus Rootsi riigisõjaväelise riigisõjaväe-
li, et hoida Baltimaa riigisõjaväe
olud nõimalevastane propaganda avalada.

Balti immigrandide "valitamine" tigeus olus
seda riigisõjaväe riigisõjaväe, kuid
seda riigisõjaväe Rootsi põhiseadus.¹⁹

Tiisus nõimalevastane, millega sai
Rootsi rahva riigisõjaväe
süd muluolusid õhutada oli Raoul
Wallenberg, Rootsi riigisõjaväe finants-
magistraat ja riigisõjaväe. R. Wal-
lenberg tigeus tigeus Tiisus riigisõjaväe
masoja ajal Rootsi riigisõjaväe un-
gari ja jäi riigisõjaväe Budapesti
rahvastamise ajal Nõimalevastane riigisõjaväe

¹⁸ Vähevalt sili kohta vaata speech by the Minister for Foreign Affairs in the General Assembly of the United Nations; 16th October. "Documents on Swedish Foreign Policy 1952". Stockholm, 1957, s. 87-88.

¹⁹ Vaata I peatükis lk. 22 Rootsi riigisõjaväe riigisõjaväe augusti riigisõjaväe "Eesti riigisõjaväe" riigisõjaväe kohta.

poelt 1945. a. alguses. Sel puhul loodi
 komisjon, mille järgi R. Wallenberg sattus
 Nõukogude kärgole wäti ja saadeti
 muregile wanglari.²⁰

1954. a. wõttis Rootsi walitsus ette
 problema Gausa DV tunnustamisest.

26. märtsil 1954. a. tratas Nõukogu
 Liit, et sellest ajast tuleb Seda - Gausa -
 mureid wõadelda kui surnud inimesi,
 Gausa Demokraatlikku Vabariiki.

Rootsi Kommunistliku Partei frantsioon
 Rootsi Riiksdagi Teises wajas tõstatas
 küsimuse, millal tunnustab walitsus

Gausa DV-d. Selle peale wastas Root-
 si wälisminister Ö. Undén, et see ei toi-
 muks kunagi, st. Gausa DV,
 saawutab wälise sõltumatus ja riiki-
 ni waku waku hulgas.²¹

Rootsi uskujate järgmisel ka teised
 Põhja - Euroopa riigid: Taani, Norra ja
 Island.²²

Peale mitmeid lahkarvamusi jäudsid

²⁰ Joint Swedish - Soviet Communiqué of 3rd April
 issued in connection with the visit to Moscow of the Prime
 Minister and the Minister of Home Affairs. "Documents
 on Swedish Foreign Policy. 1956." Stockholm 1959, p. 76-79.

²¹ Statement by the Minister for Foreign Affairs in
 reply to a question in the second chamber of the
 Riiksdag; 18th May. "Documents on Swedish Foreign
 Affairs. 1954" Stockholm, 1957, p. 116.

²² Press release from the Meeting of Foreign Ministers
 in Copenhagen; 4th May. "Documents on Swedish
 Foreign Policy. 1954" Stockholm, 1957, p. 65.

kaas naaburiini nõuklippeli pagudis
nõimustus, mis huvitaisid mõlemad
pooli.

rihus sellisus nõimustus oli meri-
hätta jäänud inimusi päärtuini Balti
murel. 29. septembril 1954. a. jäudsid
Rootsi ja Nõukogu Kiit nõuklippeli-
li päästi-avariituriatusti loomisel
Balti murel, mis annasid vajaduse kor-
ral abi mõlemi maa alamati. See
liping jäustus 1. jaanuarist 1955. a.²³
1955. aasta tähistab vahel miigi
vahelise suhte parandamise algust, miigi
ka selle ajajärgul nad si miigimurel
viti huudus.

1955. a. teigi Nõukogu Kiit Root-
sile etapaneku suhte normaliseeri-
mises vahel miigi vahel. Selleni uut-
suti Rootsi Riisdagi delegatsioon
Moosmasse. Nisuit liidis aset 1.-15. juu-
nini 1955. a. ja seal arutati Rootsi
ja NSV Liidu vahelise suhteid, ja
Rootsi pramiinistri T. Erlanderi tulevast
määiti Moosmasse.²⁴

29. märtaiat kuni 4. aprillini olid

²³ P. Pers Mellan; 29th September. "Documents on Swe-
dish Foreign Policy. 1954" Stockholm, 1954, p. 144-145.

²⁴ Telegramm from the Chairman of the Soviet of the Union
and the Soviet of Nationalities (with together from the
supreme soviet of the Soviet Union) to the speakers of the
Swedish Riikdag; 31st January. "Documents on Swedish
Foreign Policy. 1955" Stockholm, 1954, p. 148.

Nõukogu Liidu ametliku nimelil
 Keetri presindist T. Omlander ja sisel-
 ministri W. Gledning. Külaskäigu eesmärk
 oli mõlemad pooli huvitavate küsimus-
 te arutamise ja aluse panu heassa-
 bulise suhte arendamiseks. Viisit lõppes
 ühisel sõnumilise avaldamisega.²⁵

Kommunistliku põhipunktid olid:

1. Balti rahvuslike küsimuste suua
 aretuskoostöö.
2. Tulumaks vastastikuse delegatsioonide
 (tehnoloogid, kultuurialased, turism) vahetus.
3. R. Wallenbergi küsimuse jänti kokku-
 leppeli, et kui leitakse, siis lubatakse
 Keetri tagasi pöörduda.
4. Keetri kodanikele anti õigus rahaks taga-
 sipöördumiseks Keetri.
5. Nõukogu Liidu kodanikele anti õigus
 rahaks tagasipöördumiseks Nõukogu Liidu.
6. Vastastikuse rahusmuutava välispo-
 litika hankitmine.²⁶
 Samal ajal läbirääkimistega teinud

²⁵gu oli nimist noorla kui Keetri - Nõukogu Liidu
 läbirääkimised lõppesid ühisel sõnumilise aval-
 damisega.

a. c. ham. Molekulaar... , emp. 2 63.

²⁶ Joint Swedish-Soviet communique of 3rd April issued
 connection with the visit to Moscow of the Prime Mi-
 nister and the Minister for Home Affairs. a Documento
 on Swedish Foreign Policy. 1956. Stockholm, 1959, p. 76-79.

4. novembril 1956. a. neutraalsus ja
järelisult teinud Nõukogu Liidu
poolt neutraliteedi rikkumise.³¹

Süüdi, siiski näita, et Rootsi va-
litus ei teinud midagi suhte paranda-
miseks oma naaberriigiga.

1959. a. veebruaris nutas Rootsi valit-
sus Nõukogu Liidu Ministrite Nõuko-
gu esimehe N. S. Hruštšovi vastuvõetud
kõlaskäiku peeti aset leidma sama aasta
augustis.³²

Rootsi valitsuse püüetel luua pa-
rimised suhted oma naaberriigiga
astusid vastu kõige mahtisemad
ringkonnad. Koosliit. Augusti komitee,
kuhu kuulusid Parliipoolse ja Kõrva-
partii liidrid, endine Rootsi nägude üm-
juhtaja ^{Kindral} H. Yung j.t. Pärast nende
poolt alustatud näppamist oli Rootsi
valitsus sunnitud N. S. Hruštšovi kõlaskäigu
edasi lükkama suures mää-
ruses sellel parimad võimalused.³³

Nõukogu Liidu süüdistusele, et
N. S. Hruštšovi visiid jäab ära tänu
Rootsi aland Nõukogu vastusele

³¹ Press release; 4th November. "Documents on Swedish
Foreign Policy. 1956." Stockholm, 1959, p. 103.

³² a. c. tham. Moberg... sup. 267.

³³ Gammas, lk. 240.

kampaaniat, vastas Rootsi valitsus, et paraku on see tõsi, kuigi see kõik tegevuses soovis sõbraliku suhte arendamist.³⁴

Reaktsioonide tegevus ei jäänud Rootsi valitsuse poolt hukka mõistmata. Selle üheks näidenduks oli ühe uude organisatsiooni, Parempoolse Partei loomine ja summa neutraliteedi poliitika vastas Lejalmarssovi välja-
jätmine ÜRO Parlamendile XIV istu-
järgul käinud Rootsi delegatsioonist.³⁵

Füüsil oma naabumaaga normaalsid suhted siin meeldi ei tähenda-
nud muudugi seda, et Rootsi olus sattuud mingil määral NSV Liidu mõju alla.

Ka idaspiidi isikud kändi kahi kuigi vahel mitmeid määravamaid näga põhjuseid küsimustes.

Nii näitaks 1960. a. antus Rootsi koos USA ja teiste läänmaadidega kumba poolt USA suhtes eitatus näibum ÜRO-s arutamise vastu. Kumba taunis oma naabrus USA agressiivset tegev-

³⁴Statement made by the Prime Minister occasioned by a statement made at a press conference on 5th August by the Soviet Premier Mr. Khrushchev; 6th August. "Documents on Swedish Foreign Policy. 1956." Stockholm, 1959, p. 93-94.

³⁵a.c. nam. Mõlemad... lmp. 264.

sumist tema suhtes.³⁶

Kommunistid võisid üldse, et näritataval
 riigivõimudele armastid Rootsi suhtes Nõu-
 kogude Liiduga rahuldavalt, kuigi ei
 ole halvemini kohati. Põhiline olid
 need suhted näilisusega (üldine "kül-
 ma sõja" perioodis kapitalistlike riiki-
 de seas) või niisugusele põhilisele
 mittomaste seisundile põhjustega.

antud ajajärgu ja üldse rogu nende
 vahel naaberriiki omavaheliste suhte pa-
 rimise kindlaksmääramiseks on see, et Rootsi
 on ainuke riik Euroopas, millega Nõu-
 kogude Liidul pole diplomaatilised suhted
 katkenud võrdse, nende riikide-
 suhtes alates.³⁷

³⁶С. М. Комаров. Швеция..., стр. 308.

³⁷А. С. Кам. Мобилизация..., стр. 294.

Kokkuvõtte

Pärast Teist maailmasõda ilmuvad
Kään - Euroopa kapitalistliku maade sotsia-
listsetes riikides uus traditsioon: kõigi
sotsialismivastaste jõudude ühendamine -
põlv ja imperialistliku suurriikide
sotsialite ja teiste kapitalistliku maade
sotsialite maade sotsialite vastastiku
vast.

Briti suveräänsus kujunes Kään - Euroo-
pa väikemaat riikide alluvuse. Käändi-
nas teos nägiti Rootsi välisko-
litikast pärast Teist maailmasõda
kuni muundumisele aastal algama.
Rootsi väliskaitse suus teinud
ja tugunud kõigi geograafiliste ja
majanduslike viisade mõjul.

Rootsi on tähtsat strateegilist
võtmepositsiooni Põhja - Euroopas.

Majanduslikus viisakus on see, et
põhitulu osa peetakse toormaterialest
tuleb siin vedada. Siin vitamine
95% nikistest, rohu nafta, metall, on
toiduained, söötained jne.

Tänu sellele saab Rootsid väliskaitse-
ga see, et pagunid kaupade
tootmise suurus hulgal. ekspordijaks.

Sõja järgul aastatel oli Rootsi kaupa-
de nägemo uus nullaltki suurus (1953. -
1961a. 111 protsenti). samal ajal kasvab
ka nägemo suurus (1959. - 1961a. 183,1%).

Kaubanduse nähtusvõimega reeturliku
 kasvatus see suure hulga Rootsi
 kapitali paigutamise välistamiseks.
 Näitus, 1966. a oli Rootsil välismaal
 kapitali 1,9 miljardi dollari väärtu-
 sis, millest suurim osa oli paigutatud
 Lääne-Euroopasse.

Sama on Rootsi neutraalsus
 väärt. Otsust poliitika sõjast on võt-
 nud juba 1814. aastast alates.

Mittim siis on rahispoliitiline
 suuri ja majanduspoliitiline suunavahetus
 siis?

Tänu majandusreformide mitmete viim-
 nate tõuspõlvamisega riikidega ja püüdis
 nende võõrriigiga võimalikult häid suhteid
 hoida ja võõri suhtes suurem rahvus-
 rahvuslik olukordades (näitus, sõjad), muu-
 lutas Rootsi endast neutraalsus.

Pärast Teist maailmasõda soovis sõja-
 laste liitude teadega kasvatus muut-
 matudile sõja korral nel mitte-
 ühinnuim sõjaliste blokkidega.

Sõjadest väljajätmisega säilitas
 Rootsi palju materiaalseid ja inim-
 väärtusi ning oma rikkumel teiste
 riikidega, mis suurendas tõelis Rootsi
 majanduse koostuvainvõimet maail-
 maturul.

Sit ja võimalus kogu maail-
 ma, kogu inimkonna olukorra paran-
 damiseks peab Teist maailmasõda

ja ka tänapäeval. Parandage riivide-
vahelisi suhteid ja suure milimilij-
mi koostööle.

Pärast Teist maailmasõda ja
võti mükimudelatel aastatel paanel
koostai majandussidemed tema välis-
poliitilisel tähepidamisel varasul
olusordel. Teinid Euroopa ühtsuse,
mille eadimovraatidud põhimõt-
tid ei sobinud koostai, mil selle
liikumiseiduga olid selle suandi-
naasia riigil tihelad majandus-
sidemed. Paar aastat hiljem loodud
Euroopa Rahvusühendus äratistai-
on oli palju demokraatiline ja
vastuvõtavam ning sellega koostai
ühinevi 1960. a.

Hoigi tihelad sidemed koostai
mijunrid, vohu pävast sõda, rägä
Põhjamadega, mil ka nia tinni-
sid vastusid, põhiliselt välispe-
litistite tähepidamisest tõtte.

Vaadeldes üldiselt koostai välis-
suhteid antud ajajärgul, mi nägime,
et selle suhteliselt väikesel suandi-
naasia riigil oli tänu Euroopas
vahitaval "külma sõja" psühhoosile
küllaltki varasul hoida hoid suhteid
Nõukogude Liiduga. Siiski võib
kindlasti öelda, et need olid palju
paremad kui NSV Liidu suhtel enamuse
tänu Lääne-Euroopa kapitalistide
madedga.

- Documents on Swedish Foreign Policy. 1959.
Stockholm, 1960.
- Documents on Swedish Foreign Policy. 1960.
Stockholm, 1962.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1952.
Stockholm, 1954.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1953.
Stockholm, 1955.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1954.
Stockholm, 1956.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1955.
Stockholm, 1957.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1956.
Stockholm, 1958.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1957.
Stockholm, 1959.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1958.
Stockholm, 1960.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1959.
Stockholm, 1961.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1960.
Stockholm, 1962.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1961.
Stockholm, 1963.
- Statistisk årsbok för Sverige. 1962.
Stockholm, 1964.
- Крестьянство и мобилиция ресурсов
Том III II, 1961.

История и артикли

- Афанасова О. Политика нейтралитета
под угрозой. Международная жизнь. 1961, № 12.
- Тамбовский Б. В. Нейтралитет и между-
народные войны. М., 1965.
- Голощубов Ю. И. Скандинавия и европей-
ская безопасность. М., 1971
- Доборин Т. А. Новый неформальный этап раз-
вития советской внешней политики и
дипломатии. В сборнике Советской дипло-
матии. М., 1963.
- Елорав Ю. А. Некоторые факты из исто-
рии нейтральной политики скандинав-
ских стран. Скандинавские войны. Тамбов, 1959.
- Зорин В. А., Чернышев В. Л. и Саванов М. П.
В. И. Ленин - основоположник советской
внешней политики. В сборнике Со-
ветской дипломатии. М., 1963.
- Кан А. С. Внешняя политика сканди-
навских стран в годы Второй мировой
войны. М., 1964.
- Кан А. С. Нейтралитетские традиции
во внешней политике скандинавских
государств. «Новая и новейшая история» 1962
№ 4.
- Комаров В. М. Швеция. «Политика и эконо-
мика» 1962.
- Коссишвиль А. М. Речь А. Н. Коссишвиль «Правда»
4. IV 1973
- Малые страны Западной Европы
М., 1972.

Моргань Т., Польссон Р., Эдвардс Т. Швеция
и западная Европа М., 1964.

Точов К. И. Местосударственными автоном-
ными группировки западно европейские
страны в 1960. «Политика и экономика» 1960.

Трофимов В. Свирная Европа и мир.
М. 1966.

Сердюков Т. И. Интернационализм и политическая
миграция «Политика и экономика» 1965.

Титмашова О. Транснационализм авторитаризма
и «Международная жизнь» 1964, № 6.
Экономические группировки в Западной
Европе. М., 1963.

Эман Т. Польскии мифы мира и
политики «Проблемы мира и
социализма» 1964, № 10.

Юданов Ю. Аннигиляция шведской про-
мы. «Мировая экономика и между-
народные отношения» 1962, № 2

Резюме

После Второй мировой войны появляющаяся в многогосударственных отношениях капиталистических стран Западной Европы эти тенденции: стремление объединить все противосоциалистические силы и рост авторитаризма в отношениях крупных империалистических государств и в отношениях других капиталистических стран. Особенно удивительное положение малых государств Западной Европы.

В настоящей работе рассмотрена важная политическая ситуация после Второй мировой войны до начала шестидесятих годов.

Внимательнейшим образом изучены политические и экономические особенности этого государства.

Швейцария обладает важную политическую позицию в Европе.

Экономической особенностью является то, что большую часть из импортных товаров сырья она должна ввозить. Ввозит 95% угля, всю нефть, металлы, часть продуктов и зерно.

С другой стороны привлекательна швейцария и внешнему рынку то что очень много товаров выпускается в большом количестве для экспорта.

В послевоенные годы рост шведского экспорта был довольно большим (1954-1961гг. 141%) в то же время импорт уменьшился 103,1%.

Кроме привязанности и великим рынком характеризуют шведской экономикой еще и привоз капиталов за границу. Например, 1966 году Швеция имела капиталовложения за границей в стоимости 1,9 миллиардов долларов, из них большая часть находилась в Западной Европе.

В то же время Швеция нейтральная страна. Правда она не принимала участия в войне 1914 г.

Какая же связь между внешне-политическим курсом и экономической политикой.

Благодаря экономическим связям с многими государствами с разными политическими убеждениями и стараясь удержать с ними как можно хорошие отношения даже в самые сложные периоды положения (например войны), она стала Швеция себя нейтральной.

После Второй мировой войны связи появились во время войны прибалтийская еще мирногидными и военными блоками при мире.

Участием в войне Швеция сохранила очень много материальных

и человеческие ресурсы и свои связи с другими государствами, что в свою очередь поднимало конкурентоспособность шведской промышленности на мировом рынке.

Из этого вытекают возможности великой миру поправить положение человечества и после Второй мировой войны и сейчас самым важным направлением в отечественном государстве и многопартийным сотрудничеством.

После Второй мировой войны и особенно в пятидесятые годы Швеция выдвинула новые связи поставили во внешнеполитически убеждены в быть трудные условия.

Возник Европейский Общественный рынок, демократическим принципом и возмещением Швеции, но с государством участвующим покровом у этой скандинавской страны были тесные связи. Два года позже появившаяся Европейская ассоциация свободной торговли была по большому демократическая и всемирная и в этой Швеция и присоединилась в 1960 году.

Такие тесные связи возникли сразу после войны со своим соседом, северным государством но и здесь появилось разделение, в таком образе из-за политически убеждены.

Промопривала шведскую внешнюю политику в рамках АТЭС, мы видим

что благодаря властительству в то
 время ишаку и пологной войной
 этой мамлюков. Санджидавской
 стране было сравнительно трудно
 держать хорошие связи с Великим
 Каном. Великим можно сказать,
 что эти были лучше чем у него
 иль у других государств. Большой
 части канцелярских стран.

Sisumord

Sisujuhatus

lk.

I ptk. Rootsi välispoliitika ja majanduspoliitika pänarid Tüist maailmarõda kuni kuni-
nõmmendate aastateni

lk. 10.

II ptk. Rootsi suhtumise rahvusvahelistes or-
ganisatsioonides ja tema koostöö tüist
Gandhihuviga riikidega

lk. 28.

III ptk. Ülemaailmased organisatsioonid ja
majandusühendused Rootsi välispoliitikas

lk. 44.

IV ptk. Rootsi suhted Neumogradi Kii-
duga

lk. 66.

Kokkuvõte

lk. 81.

Harutatud kirjandus

lk. 84.

Resümee

lk. 88.

Sisumord

lk. 92.